Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

اهداء

خوار بزگرته

دشاعر پسرلی

د

محمد جان (فنا)

PROPERTY OF ACKU
6185

دوهم اثر

مهتمم : قاسم «سوزان»
دچاپ شمیر : ۵۰۰
دچاپ نیټه : وری ۱۳۴۰

فهرست

شمېر	شعر	مخ
١	پیل	١
٢	عشق	١
٣	کائنات	٢
٤	دتالندې کوکار	٤
٥	دپسرلی ناوې	٤
٦	برېښنا	٧
٧	دتوتکی شور	٨
٨	نیالګی	٩
٩	دوربځ ژړا	١٠
١٠	څاڅکی	١١
١١	دبوډۍ ټال	١٢
١٢	دشپونکی شپېلۍ	١٣
١٣	د شفق سره خبرې	١٤
١٤	مېږی څه وایي	١٥
١٥	د هېواد پسرلی	١٦
١٦	اې پغمانه	١٩
١٧	بڼ	٢١
١٨	سرو	٢٣
١٩	چمن وایی	٢٣
٢٠	دسحر نسیم ته	٢٣
٢١	غوټۍ	٢٥
٢٢	اغزی	٢٦
٢٣	ګل	٢٧
٢٤	دپسرلی ګل	٢٨
٢٥	دبلبل نغمه	٣٠
٢٦	دفوارې ساز	٣٠
٢٧	باد	٣١
٢٨	دتوتی سندرې	٣٢
٢٩	څانګه	٣٢
٣٠	دحباب خندا	٣٣
٣١	شنه پاڼه	٣٤
٣٢	دسیند دڅپو نغمې	٣٥
٣٣	زېړی ګلونه	٣٥
٣٤	خوږ انار	٣٦
٣٥	مڼې ته	٣٧
٣٦	سپین زر	٣٨
٣٧	کیمیا بوټی	٣٩
٣٨	دغنمو وږی	٤٠
٣٩	دمچمچی ناره	٤١
٤٠	چینه	٤٢
٤١	منګی	٤٣
٤٢	طبی نباتات	٤٤
٤٣	چرس	٤٤
٤٤	یووږی انګوریم	٤٥
٤٥	دام او دانه	٤٦
٤٦	بندی کوتره	٤٧
٤٧	داوریا زمزمه	٤٧
٤٨	واهم یو خیال	٤٨
٤٩	مېوه	٤٩
٥٠	دپښتونخوا غرونه	٤٩
٥١	خاوره	٥١
٥٢	تیږه	٥١
٥٣	کوچی	٥٢
٥٤	آسمانی پېغله	٥٣
٥٥	اوربشې	٥٥
٥٦	سپین زیری مالیار	٥٦
٥٧	دشکوفې جشن	٥٨
٥٨	دارغوان مشعل	٥٩
٥٩	دورېښمو چنجی	٥٩
٦٠	دشبنم مرغلرې	٦٠
٦١	مرګ او ژوند	٦١
٦٢	دبزګر چیغه	٦٢
٦٣	خپشاوه	٦٢
٦٤	تمباکو څه وایی	٦٣
٦٥	غاټول	٦٤
٦٦	قفس	٦٥
٦٧	زرکې ته	٦٦
٦٨	ګلچین شاعر	٦٧
٦٩	خزان	٦٧
٧٠	پای	٦٨

«الف»

بناغلی «مجروح» تقریظ

بناغلی فنا.

ستاداشعار ومجموعه‌چه ماته‌دې را کړې وه‌ماوکتله، اوځوشعرونه‌چه‌دې‌ماولیدل خدای‌شته‌ډېرمې‌خوښ‌شو اوډېرخوند یې راکړ.

ستاپه‌بعض شعرونوکښې شعری لطافت اوادبی قوت له‌ورایه ښکاری تاچه دشعرونو دپاره‌کومې موضوع گانې ټاکلی اوکوم عنوانونه چه دې پیدا کړی دی داپخپله ستاپه‌ښه‌استعداد اوستاپه‌ښه‌قریحه دلالت‌کوی.

که‌ته خپل دادبی تکامل سیرته‌دوام‌ورکړی اوپه دې لارکښې څوقدمه‌نور مخکښې لاړشې دپښتو په‌شاعری کښې به یو ښه پیاوړی شاعرداعلاموپه فهرست کښې زیات شې؛اودپښتوادب سنگرکښې‌به‌یوبل ښه‌سپاهی‌پیداشی‌اوهغه‌به تەیې!

ته‌فنایې مگر داده اوسه‌شعر به‌دې دایم باقی وی که‌خدای کول.

سیدشمس‌الدین «مجروح»

★ ★
★

د بناغلي «الفت» تقريظ

دشاعرپسرلي دبناغلي فنا صافي داشعارومجموعه ده چه په شاعرانه او ادبي رنگ کښي ئي د اجتماعي ژوند نـاوړه خـواوې له انتقاد لاندې نيولي دي دا اشعار دمضمون او موضوع په لحاظ دطبيعت لهمظاهرو او بشري فطرت سره ډير ارتباط لري.

دغهځلمي شاعر يوازې لهگل اوبلبل سره کار نلري دوطن لهاغزوسره هم آشنا دی اودهيواد لههرکاڼی بوټی سرهمينه او علاقهلري دده دځينو اشعارو عنوانونه کهدغنمو و زی، ځانکه، شنه پاڼه تيبزه، خاوره ، اغزی منگی، چينهاوداسې نورد نورو پهاشعارو کښي دغومره نهمومو .

فنا پهدغسي موضوعاتو کښي ډير ښه نکات اومطالب پيدا کړي دي اواشعار بې اصلاحي رنگ لري ، ژبه يې ساده او روانه ده اوپه شعري پيرايه کښي ځينیاجتماعي معايبوته گوتهنيسيمثلاً دپسرلي گل پهخبرو راولي اوداپرې وايي:

چه غوټۍ و م له نسيمه شرمېدمه ✲ په ښو پاڼو کښي بلبل نه پټېدمه
دوږ مې په تخنولو په خندا شوم ✲ د بلبل خوږو نغمو سره آشنا شوم
. . . . ✲ . . . .
کله ظلم ماله خپل بوټی جدا کړی ✲ پهبازارکښيمې پيسو بانديسوداکړی
لکه ښکلي ښکلي پېغلې چهخرخيبږم ✲ زه انسان نهيم لهننگهمړاوی کيبږم

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

همدا رنگه د تيږې له سنگين عنوان لاندې چه ظاهراً شاعرانه عنوان نه معلوميږی خپل شعر پهشاعرانه رنگ داسې شروع کوي :

«دخو بانو دزړه تشبيه له ماسره کيږی ، دعدالت په تلهکښې دکم او زيات مقياس او معيار زهيم ، زمرد لعلاوياقوت زما نومونه دی، طلا اولاجورد زما په غيږ کښي ځای لری ، د وطن دخپلواکۍ پهجگړه کښي د مجاهد ينو سنگر زهيم له مانه د عزم اوثبات کلك درس واخله، دهرې ماڼۍاو ودانۍ تهداب زه يم او ددنيالوړې ماڼۍ اوښکلي بنگلي په ما باندې ټينگې ولاړې دی»

له دغې لنډې تبصرې نه ښائی د ښاغلي فنا دشعر رنگ او ډ و ل څه نه څه معلوم شوی وی، زهدغهاشعاردقدرو ړ بولم اوپهښه سترگه ورته گورم.

«الفت» گل پاچا ۳۸/۸/۱۲

دښاغلی «بېنوا» تقریظ

دفنا پسرلی مې وکوت، خو دادهغه فنا پسرلی نه دی چه پسرلی یې د بقا خزان وی، بلکه له دې پسرلی څخه پخپله دبقا بوی پورته کیږی.

زه د فنا شاعرانه جذ باتو ته په درنه سترگه گورم، خصوصاً دده ساده او روان سبك دستایلو وړدی.

هیله ده چه دده دا پسرلی به خزان و نه لری او پرله پسې به رنگارنگ گلونه دده د طبع په بڼ کې په غوړېدو وی، چه د ذوق دخاوندانو دماغونه معطر کړی، او دا هغه وخت کیدای شی چه دی په خپله دښکلا په تماشو کی فناشی لکه چه پخپله وایی:

«فنا» شوی د ښکلا په تما شویم
ماجار کړی ستا له مخ نه دی هزار بڼ

۳۸/۷/۱۹ عبدالرؤف «بینوا»

دبناغلی «ربنتین» تقریظ

دشاعر دپسرلی له ننداري خخه مې پوره‌خوند واخیست، ددې پسرلی‌غوټی
رومبی په حمد او ثنا او بیا دعشق په ستاینه خو له‌پرانستي ده. په دې پسرلی
کښی رنګار نګ ګلونه غوړیدلیدلی او هررازوزمې پکښی‌چلېدلی دی.

په‌دی ګلونو کښی یو خوږ بوی پروت‌دی ؛چه‌دهرچاژړونه‌پرې‌تازه کیږي
په‌دی پسرلی‌کښی په‌مزه‌مزه دبلبل نغمې، دتوتیانو سندرې دسینددځپوشور
د شپونکی دشپېلۍ سوزناکې چیغې‌اوربدل کیږي.

ددې پسرلی دسحر په نسیم مخ پټی غوټۍ غوړیږي، د دې پسرلی باد
دخوارانو پیغامونه‌شته‌منو ته‌رسوی:

دخوارانو پیغامونه را سره دی ★ رسوم‌ئی د بډای عشرت‌سرای ته

غرض داچه‌دشاعرپه‌پسرلی‌کښی دژوندانه ډیر رازونه اوخوندونه‌شته‌دی.
لکه بوی چه‌دګل په‌پاڼه کښې پټ دی دغسې فنا هم په خپلو اشعارو کښې
ځان نغښتی دی خودده دروانې او نازولې‌نرمې‌طبعې‌پلوشې‌پکښې‌غلی‌غلی‌ځلیږي.

داسې‌ښکاري چه‌فنادزړه په‌فتوه شعر وایی‌اودزړه‌دخا وندانو دپاره یې‌وایی
نولکه‌په‌زړه کښی‌لارپیداکوی زه پوره هیله لرم چه‌داځلمی شاعربه‌نورهم‌دشعر
پسرلی ښایسته کاندی او دشعر دباغ‌وبڼ ګلانو ته به‌نوره تازګی هم وبښي.

۳۸/۱۰/۱۴ صدیق‌الله«ربنتین»

★ ★ ★

د شاعر پسرلی

یا نوی ګل

لکه څرنګه چه په ناغوړېدلی غوټۍ کښې رنګ او بوی پټ دی همداسې
په هر زړه کښې ډېرې نیمګړې آرزوګانې او نیمه خوا ارمانونه شته .
او لکه څرنګه چه د وږمې په سحر د غوټۍ د مخ حجاب او پرده لکه
د بنا پېریانو په قلمرو کښې د زړو طلسم په څېرمات او بېرته‌شی، همداسې د الهام
او مفکورې له مخې پرده لېرې کیږي او د شعر په ژبه دده د آرزوګانو معما تفسیرېږي
د شاعر د زخمی زړه د داغونو په ګلخانه کښې د ننه د آرزوګانو غوټۍ هم وده
وکړه ، دا غوټۍ خو څکه د مجهولو او مرموزو آرزوګانو معما ده چه د یوه
رنځور شاعر د درد مند او غمناك ژوند خزان کښې د آه او اوسېلیو د نسیم
په چلېد و د نوی ګل پشان غوړېدلی او د ځلمیتوب په تودو وینو او بښکو
اوبه شوې ده .

دا نوی ګل معنوی ګل دی . د دې ګل بلبل شاعر، باغ د شاعر زړه او مالیار
د شاعر پاکې آرزوګانې دی .
که څه هم دا ګل ظاهری رنګ وبوی او د صورت ښکار نلری خو د سیرت
ښکلا او عطر پکښې شته .
د دې ګل تنکۍ پاڼه ظاهراً د ښکلو ناز کو بار خوګانو پشان رنګینه ده
خو په باطن کښې د درد مند شاعر د زړه ډېرې بدې او د بېوزلو خوارانو دا بترو څېرو
او د یتیمانو د څېړو ځپلو مخونو هنداره ده .
دا ګل کله کله د شړشم د ګلو پشان د بېوزلو تیارې خونې روڼې کوی یا د شهید د قبر
سر ته دلاله د څراغ په څېر سوزی .
او کله کله دا ګلان د جنتی شانتې هېواد دوچو میرو او دښتونو د تورو خاورو په
غېږ کښې، د لاجورد د تك شین آسمان دلاندې د زمردو په شنو شنو چمنونو
کښې د سرو زرو د زېړ وګلونو په رنګ یا د لعل او یا قوت دغا ټول پشان
را شنه کېږی او د نا پوهۍ او بېکارۍ او یا د بېوسیلګۍ په تورتم کښې زمونږ د
حیات په اوبو وده کوی .
هو! د دې نوی ګل معجزه خو داده چه که څه هم یو ګل دی خو ډېر رنګونه

لري، ددې ګل د رنګونو ليدل اويا او د بوی او عطر د کيفيت او ماهيت کشفول او بو يول ډېره باريکه نازولې قريحه او حقيقي بصيرت غواړي او که نه ډېر ممکن دی چه دا ګل لکه د وچو ميرو د مغيلان پشان سترګو ته دا غزی په ځېر ودرېږي .

د دې معنوی ګل په هنداره کښې د شاعر د حقيقي هدف مقصد او مرام ځېره او د افکارو خيالونو ، انديښنو او تصوراتو تصويرله ورايه معلومېږي پردې ګل باندې د پسرلی باران اوزلی، د خزان طوفاني بادونه او د ژمی دو اورو يخني څه اغېزه نشي کولای .

څکه چه د دې معنوی ګل تازګی او طراوت د ذوقونو د سمسورتيا ، د افکارو د طراوت او د دماغونو د تازګی پورې تړلی دی .

يوائې او يوائې هغه وخت چه د زړو افکارو خزان پرې راشي او ياد مړاوو احساساتو او مړو ذوقونو ساړه بادونه پرې ولګېږي نو مړاوی او بيا پاڼې پاڼې شی .
او دا هغه وخت دی چه د شاعر د رنګينو ګلانو ځينې ډك د اشعارو ديوان د زمانې د ګلچين لاس ته ولوېږي ، پاڼې پاڼې وشکېږي او لکه زېړې وچې پاڼې د مړو ذوقونو د ګلخن په انګارکښې وسوزېږي او لکه څرنګه چه د مادې او ژوند سرنوشت دی محو او فنا شی .
هو! دا ګل د رنځورې ځوانی او د دردمند ځلميتوب د پسرلی او شاعرانه ژوند يونوی ګل دی چه د پرېشانو افکارو په بڼ او د رنګينو خيالونو په ګلشن کښې غوړېدلی دی او په همدې يو ګل د شاعر د تخيل دنيا پسرلی شوی دی .

هو! دا پسرلی د شاعر پسرلی دی ، او د شاعر پسرلی ځانته يوه عجيبه دنيا لري له دې کبله چه د شاعرانو د تخيل او تفکر ډول سره توپيرلری نو پسرلی هم هر شاعر ته په مخصوص رنګ ځان ورښيی او هر شاعر پسرلی ته د خپل ذوق او قريحې په سترګه ګوري .
ديوه شاعر د عشق او مينې په دنيا کښې هم د حسن ګلشنونه ، د ښکلا چمنونه او د ښايست ګلزارونه شته .

د سرو شونډو غوټی چه د خندا په نسيم و غوړېږي ، د تورو سترګو نرګس چه د بهار ر ی په خمار سره شی ، د ځکو د نګونښتری قامتونو د ناز رفتار چه قيامتونه او محشرونه را ولی د سپينې سينې په باغچه کښې چه انار ګل نيسي ، په سورګلالی مخ باندې چه د تور خط سبزه را خپېږي ، د ناز نازيو چه د شاعر دماغ معطروی او مستوی ، د پيکی او خال دام ودانه چه

زړونه ښکاروي‌دا ټول دحسنا وښکلاپه جهان کښې دشاعردعشق‌پسرلی‌تمثیلوی
کله چه د مینې مستې پېغلې فرشتې په اوربل یا زلفو کښې زېړ گل و ټومبی
نودمین شاعر د بخت اوطالع ستوری وځلېږی اود نا کامې مینې دبیلتانه په
تېرو شپو کښې یې ډیوه ولېگېږی اودمینې دا رڼا د ده پرسرد سرو زرو خیالی
تاج ږدی .

خود بل شاعر په نظرکښې بیا د شاعر پسرلی‌د حسن اوښکلا دپسرلی نه‌هم ډېر
لوړ او اوچت دی ، دا ځکه چه حسن اوجمال خزان‌لری او شاعر نه غواړی
چه د ده شعر دې هم خزان‌ولری .
د ده آرزو داده چه د شعر پسرلی دې تل پسرلی وی .
نوددې شاعردپسرلی د بڼ دونوښکلې‌ځانگې په ژمې کښې هم شکوفه‌کوی او
د خزانی وچوپاڼو تویېدل یې هم د زېړوگلونو جوړ باغ دی .
نو ځکه دا شاعر د خط وخال د توصیف لاره پرېښې ده او داجتماعی‌نیمگړتیاو
د اصلاح د پاره د تنقید په لارروان دی او غواړی چه :
فرد و وایی د جامعې د پاره او نن شعر و وایی هغه هم د صبا د پاره .
هو! د دی نوی پسرلی نوی گل د نوی عصر د نوی ځلمی‌شاعرنوی شعر
دی . هغه شاعر چه د طبیعت د ښکلی پسرلی دجمال او ښایست په ننداره‌تون
کښې لنډ شانتې د تخیل او تفکر پرده بېرته کړېده او ډېرې رنگینې ننداری
او صحنې یې لیدلی دی .
خو بیا هم د ده نظر د طبیعی مظاهر و په ظاهری خط و خال او ښکلا
ندی غولېدلی ، له ظواهرونه یو څه وړاندې د طبیعت د عناصر و دباطنی
کیفیاتو او خواصو د ادراك فلسفې ته ور نژدې او ښه ځیر اوژور شویدی
دشاعرانه اندېښنو اوتعقل‌دمنطق په‌اساس‌یې د ځینوعناصرو دحال دژبې نطق او
خبرو ته غوږ نیولی او د دوی سره غبږېدلی اوراز و نیاز یې کړی دی .
دلته د شاعر نازولی خیال د بوډۍ په ټال کښې د زېړو ، سرو ، شنواوسپینو
ښاپېریوسره زانگی .
شاعر چه‌کله وگوری لمریا سپوږمۍ د تورو ورېځو په ځادرکښې مخ نغښتی
دی نوهله د باران د ژړا په معنی پوه شی اوځان غلی کړی .
هو د شاعر د خیالونو په آسمان کښې د اندېښنو خړې ورېځې شته خو د ښه
صورت‌د حجاب په څېرننگین‌سیرتونه ورلاندی ندی پټ شوی ، کومې ځاځکې

چه لدې وریځو نه اوروېږي هغه د درد نیمه خوا او پاکې اوښکې دي .
دلــتــه د آب یــو څاڅکی له در ،گوهر اومرغلرونه اود آبرو آب حیات له الماسونه هم ډېر گران دي

هو ! شاعر ته ژړا، آبرو ، دحیا خولــې اود ژوند او به د څاڅکو په پیاله کښې ، ځــان ورښیي او د شفق په هنداره کښې دنا پاکور نگینو لمنو تماشا او دبېگناهوو ینو دطوفان ننداره کوي.

د شاعر د وریځو اوڅاڅکو په کنایه او استعاره کښې معنی بې پردې اوبې آبه شوې نده .

د شاعر د پسرلــی تــا لــندې د آسمــانونود (سا ، رې ، گــه ، مه ، په ، ده نی) په اوو پردوکښې دژوند زیراوبم ساز غږوي

ددې پسرلی برېښنا چه د مثبت او منفي نه پیدا ده دنراوښځې داشتراك مساعی گټور زېری دېوې روښانې آیندې د افق په سرلیك کښې په سرو وزرو لیکی .

هو! داد شاعر شعر دی چه د پاك خدای د قدرتو نود پېژندلواوښودلو د پاره شنه پاڼه د ثنا اوصفت د ژبې په نامه ستایی .

دا یواځې شاعر دی چه د بلبل په ژبه پوهېږي او د بلبل د خوږو نغمو او سندرو داسې تفسیر کوی چه په گلرخانو کښې وفا او په پسرلی کښې بقانشته خونه هغه شاعر چه د غوړمالی اومداحی ترانې ووایی

شاعرخوځکه اغزی ته په ښو سترگو گوری چه خنجراو نښتر یې په لاس کښې نیولی دی او دښکلو گلرخانو اونازولو خوبانو په خاطردگلرنگین او ښکلی مخ له ناپاك او بدنظر نه ساتی.

هو د دې شاعر د پسرلی اغزی د بېوزلو په لو ځو ښو کښې نه چوخېږي .
د دام او دانې ماجرا شاعرته درشوت خوروا و خاینانو گرفتاری اود ظالمانو غرغره کول ورپه یادوي .

د شاعر د پسرلی په دام کښې دریا د تسبوپشان سپینې کوترې نه کښېوزی او د چال وفرېب په لومه کښې د مرغی پځای انسان نه گیرېږي .

کله چه دلمر دزرینو وړانکو په تاو کښې شبنم د گل له پاڼې نه هوا کوی ده ته په گلالیو مخونو باندې دشرم و حیاد خولو دانې او یــا د سرخ رویو کسانو بې آبی ور په زړه کېږي.

هو دشاعرخمخانه اومیخانه دانگورودانه ده

شاعر دپسرلی پهمکتب کښې دسپینو روڼو او بونه دصفا او حرکت سبق او د شین زرغون بڼ په مدرسه کښې دسروی له ونې نه د ثبات استقامت او راستی درس اخلی او پوهیږی چهدراستی ثمر تل زرغون دی.

دفوارې ساز دمدو جزر په زیروبم کښې حساس شاعر ته دعروج او زوال دترقی او تنزل د وجود او دعدم د ژوند او مرگ پند او عبرت ورکوی

دردپدلی شاعرتش دآبشار د منظرې په ښکلا نهغولیږی.
ده ته د دې منظرې په لیدلو د یتیمانو ژړا او د مظلومانو انگولاورپهیادیږی د شاعر تېز نظر دپنبې په غوز کښې د سپین سروکنډوبنځو خرخه د غریبانو د خامتا اودمړو د کفن کارگاه لیدلای شی.

د سیندد اوبو چپې د شاعر په غوز کښې دوچو میرو سندرې وایې.
خا نگه د شا عر د شعر په ژبه انسا نانو ته وایی چه : ز ه میوه لر م او د خوارانوغریبانو د پاره د طبیعت د تعاوناومرستې لاسیم اې بډایانو تاسو هم خوارانو او له پښولوېدلوته د مرستې لاس ورکړیٔ او اې ظا لمانو اوزوررو په ضعیفانو اوناتوانو باندې دآزار لاس مه پورته کویٔ.

خوارشاعر وچیخانگې ته ځکه په توده مینهگوری چه په ژمی کښې دخوارانو سړې کوټې تودوی.

د شاعر په نظر کښې هربوټی او خنډو خاردکاروز یاراودلورهمت د سیوری لاندی کیمیا بوټی دی.

د تمباکو د پاڼې د حال په ژبه یواځېشاعر پوهیږی چهوایی:
د پیسو سوزول زما چال او سره زر په ایرو بدلول زما کمال دی.
کله چه آزاد شاعر په قفسکښې دبندی توتی، اسیر مارغه اوگرفتار بلبلاو یا د انسانی عاطفې په لاسکښې دبنده شومې زرکې او کوترې غمجنې نغمې او په انسانی رحمباندې دنفرینااستولودردناکې ترانې واوری هلته بیا دصیادانو د خم او چم په لیدلو د استعماری شوم سیاست د چا ل وفریب د خاطرو په فکر ولوېږی.

اوکله چه په بازار کښې درنگینو د ستودستوگلانو خرخول د شاعر په سترگو کښې د ا غزیو په څېر چوخ شی بیانود ښکلو رنگینوپېغلود خرڅو لوپه سودا کښې ولوېږی اودگلچین لاس ورته د خونخوارو ظالمانو درنگینو منگلو پشان سورښکاری

هوا
شاعرته د طبیعت د پسرلی د عناصر و سره د رازو نیازپه پا ی کښې دا پټه ولګېږی چه څرنګه نبات او حیوان د بشر په انسانی نیمګړ تیا ؤ با ندې استهزاء مسخرې او لوبې کوی .
بیا نو حساس او درد مند شاعر په دې هم قانع شی چه بنایی داجتماع بڼدې د لوز ا و رمبی په ځا ی کله کله په برچه هم خپشاوه شی ، د ظلم د بوټی بیخ او ریښه دې ر ا وایستل شی ، دوطن دېرمختګ او نهضت لاردې د مضرو نباتاتو له خنډو خاره پاك اونوی ګلان او نیالګی دې وروزل شی .
اوف !
د شاعر تخیل هم د ډېر ولوړو الوتنو په پای کښې ستړی ستومانه شی .
شاعر هم دتفکراو اندېښنوله فضانه د خپلواشعار و دپسرلی بڼ ته راښکته شی .
هو د ده د شعر په بڼ کښې د پسرلی ښکلې پېغلې د نوی کال د ځلمی سره ودېږی ، او د خوشحالی په دې محفل کښې بلبل سندرې ، کوتره نغمې توتی بدلې ، زرك چاربیتې ، پاختکه غزلې او قمری خوږې خوږې مسرې وایی .
د باد د سندرو دزیراو بم د سرو تال سره څانګې او پاڼی چك چکې کوی اوسروه په چمن کښې ناڅی .
آه !
که څه هم د درد مند شا عر د زړه ارمان دا بتکاری شعر دبکرې پېغلې سره غاړه غړی کېدل و .
خو افسوس چه دا وصل ور میسر نه شو اوبیا هم د طبیعت د ښکلا اودا سرارو اورما یزو د تو صیف نه عاجز راغی .
او د دې عجیب وغریب پسرلی دسحرجن بڼ اودشعر و ادب له ګلزارنه یې تش یوڅو خیالی وزی او معنوی ګلا ن او یو څه خنډ و خار را ټول کړه او بس چه ګوندې هغه به هم د دې مادی زمانې په بازار کښې څه ادبی قیمت او معنوی رزښت ونلری .

محمدجان «فنا» صافی

بسم الله الرحمن الرحیم

پیل

ستا په‌نوم چه هم رحمن اوهم‌رحیم ئې
هم اول آخر او هم قدیم حکیم ئې
له رجیم شیطان نه امن پناه غواړم
زما د پېره گناه کمه ته عظیم ئې

عشق

عشق د مینې او رښتیا وفا جوهر دی
د اخلاص او قربانۍ ایثار هنر دی
دزړه نور د روح آواز د ژوند ثمر دی
دا الهام د خولې اقرار د زړه باور دی

کائنات

په ډېر ځيرو ګوره د يدار د کائناتو
ځان لږ پوه کړه په اسرار د کائناتو

دهر چا قسمت تقديردی ټاکل شوی
لوی څښتن لری اختيار د کائناتو

تحول د شپې او ورځ دده په حکم
د خالق رضا مدار د کائناتو

دی حاکم د حکومت دټول عالم دی
مناسب ورته دربار دکائناتو

دا نړۍ ده جوړه شوې ډېره ښکلې
په صنعت د کرد ګار دکائناتو

محبت به درنه هېر شی د خوبانو
که دې وليده سنګار د کائناتو

يو نظر وکړه چمن ګلشن بېديا ته
څه ښايست لری بهار دکائناتو

په دښتو نو کښې اغزی په کښې ګلان دی
غم او عيش دی په کنار دکائناتو

د ليدو او اند ښښنو د پاره ورده
لاله زار او خاره زار دکائناتو

ښه ورځ رشه چه په څه حکمت جوړ شوی
د قدرت په لاس اشجار دکائناتو

پسرلی شی او بيا دوبی منی ژمی
يو ګړی نشته قرار دکائناتو

کله باد شی يا طوفان د سېلاونو
دا او به خاوری غبار دکائناتو

کله واوره او باران کله زلـی شي
را او ریـږی پـه خـپل وار دکائناتو
ټول انسان حیوان نبات پکښي شامل دی
نامعلوم دی ټـو ل مقدار دکائناتو
که دیوان دی که ملك که جن پری ده
ټـول شامـل د ی پـه قطار دکائناتو
د مرغانو آوازو نوته غوږ کښیږده
ډ ک لـه کیفه مـر غـزار دکائناتو
ته د لمر او دسپوږمی رڼـا ته ګوره
مـنـور شـه پـه ا نـوار دکائناتو
لعل یا قوت اوزمرد دخاورو لاندې
عـجـایـب دی بـې شمـا ر دکائناتو
د ثـبـات استقامـت عـزم ټینګوالـی
و ا خله درس لـه کوهسار دکائناتو
په دوران کښې بې نقصان اوکمی نشته
تـل مـدام جاری دی کـا ر دکائناتو
ښه ئې ښکـلو منظروتـه نظر و کړه
روح تازه کړه پـه د یدار دکائناتو
کوم صفت چه ورته وړ او مناسب وی
څوك يې نشی کړی اظهار دکائناتو
پـه لـکولـکو پردې د تماشې و ړ
ننداره تو ن د ی پـه هـزار دکائناتو
د قدرت په ننداره کښې (فنا) شوی
زه مین یـم پـه د لـدار د کائناتو

د تالندي کوکار

پای دژمي د بهار د ژوند آغاز یم
ترانه د مرگ اوژوند نشیب فراز یم
چه را وړی مې پیغام د نوی کال دی
نو قاصد د نوی ژوند او نوی راز یم
د نبات او دانسان حیوان په غوږ کښې
یو کومه د ژوند ساغیبي آواز یم
مړاوي ځمکې ته چه نغښتې ده کفن کښې
غږوم د ژوند رباب ماهر شهباز یم
سارې گه مه په ده نی مې آسمانونه
داو ویردو عجب زیر و بم ساز یم
زه غږ بزم د (فنا) د زړه پر دوکښې
ما د زړه په غوږو واوره چه اعجاز یم

د پسرلی ناوې

نوی کال نوې هوا نوی بهار دی
نوی ژوند نوی جنبش نوی روزگار دی
چه هیوادمو همېوادان او هم سمسورشي
وخت د گښت او بزگری او نوی کار دی
نوې سا په طبیعت کښې را پیداشوه
ژوندی شوی په قدرت د کر دگار دی

دشنو پاڼو په دفتر کښې ليکل شوی
کائناتو کښې دخدای قدرت آشکاردی
چه نسيم په چلېد و شو هرې خواته
له هوسه په نڅا و ر ته ځنا ر دی
د سپين زر پشان و يالې اوبونه ډکې
په نارو په چيغېد و روان آ بشاردی
د ځپو اود مو جو په خوزه ژبه
په توصيف دپسرلی کښې سيند اقراردی
ياسمن لمن لمن چمن خوشبوی کړو
معطره د گلشن د رو د يو ا ر دی
دکاکل پشان چه وغوړېد سنبل بيا
بې قيمته مشک دچين او دتاتاردی
نازبو بيا په نخر و چمن ته را غله
بيا مشغو له نسترن پخپل سينگاردی
سروه بيا دپسرلی بيرغ را جگ کړو
دگلا نو هره خواکښې تودبازار دی
آسمان شين دی لاجوردغوندې روښانه
لمن ډکه په لاله د کو هسار دی
شرو شور نه قيامت جوړ که مرغانو
له مرغانو ځينې ډک چه مرغزاردی
د پا ختکو او کوترو کاروان راغی
دکار غانو خېل ملکو ځينې فراردی
قمري جوړه کړه په سروه کښې بياجاله
په دښتونو کښې بيازرک په نازرفتاردی
هنگا مې د محبت تازه شوې
بلبل بياپه شور فريادا و په چيغاردی

دچمن بوټي طاؤس غوندې ښایسته شول
شین توتي په شان باغو کښې په ګفتاردی
تورو خاورونه راشنه شول سره ګلان بیا
سور ګلاب دنور بورا دمینې یاری دی
توبې ماتې کړه چه وخت دعیش ونوش شو
ساقي راکړه ځدو پیالې چه نوبهار دی
پرځه بیا دګل ګلاب کړه میلمه شوه
لکه ډوب چه په خولو دیار رخسار دی
شکوفې د غوړېد و څادر په سر کړو
په غاړه ورته ځلمي د شاخسار دی
د غوټې نجونې شوې ناوې د بلبلو
خو د ټولو زړو نه بیا زخمي په خار دی
د چمن پېغله د باغ ځلمي واده شول
پهر ځای کښي دخوښي مجلس روی کار دی
ملکه د عطرو بوی چمن ته راغله
شاهنشاه د پسرلي کړي دربار دی
بیا تازه شو د لاله د ځګر زخم
د مین د زړه شاهد ګل د انار دی
د ر ښتین عشق کاروانو نه خو ځېدلی
او د شمعي د لمبو نه پتنګ جار دی
را روانه قافله شوه د ارمان بیا
روح تازه د چمنونو په دیدار دی
په ذوقونو کښې مستي ګرمي پیدا شوه
دګل بوی وړی هرچا ځېني اختیار دی
غوړېدلي دی غوټي د شعر په بن کښې
بیا مې زړه له جوش خروشه بیقراردی

د نړۍ په دې بهار او نوی ژوندکښې
د (فنا) قسمت د مینې افتخاری دی

برېښنا

زه د تورو وریځو شپه کښې ښه رڼا یم
د تنبلو ګمراهانو رهنمایم
مترو که یمه داور د سرعت پلاس کښې
زه جنبش او حرکت غواړم برېښنایم
وکړه کار چه پسرلی غوندې زرغون شې
د روښانې آیندې یوه ځلایم
په هر ځای کښې غم ښادی سره شریك وی
باران ژاړی زه د سرو شونډو خندایم
ځلمو پېغلو سره یو شیء په هر کار کښې
ګوریء زه هم له منفي مثبت پیدایم
یوپر خون آه د شاعر له سوی زړه نه
یوه څړیکه د درد مند شعر د نوایم
د پښتو شعر د افق په سرلوحه کښې
زه به ولیکم په سرو زرو (فنا) یم

د تــوتکــی
شـــور

غاړه‌مې‌سره‌ده‌خوخونداره‌نه‌یم
سینه مې سپینه ریا کاره نه یم
زه تور اوسپین‌او سره‌رنگونه‌لرم
د و ر نگی نلر م مکا ر ه نه یم
که څه هم زیاتې لرم تورې بڼې
خوزړه‌مې سپین دی گنهگاره‌نه‌یم
لکۍ مې‌دوه تاره ده‌ځیر شه ورته
زه تش گفتار او بی کر داره‌نه‌یم
ما چه پیغام د نوی کال را وړی
نو د زوړ فکر طر فداره نه یم
زه انسان نه‌یم هم جنس نه‌خوروم
(فنا) ظا لمه ستمگا ر ه نه یم

نیالگی

د صبا ښه غټه و نه نن نیا لگی یــم
زه که نن یمه ما شوم صبا ځلمی یــم

زه بهستا دلاس امما شمه یووخت کښې
ما ته مه گوره په کمه که کمکی یــم

تربیې نه مې یورپ هم غافل نشې
که نه ستر گو کښې د گل ځای اغزی یــم

که له ما نه ثمر غواړې و مې روزه
پرورش که مې و نشی وچ لرگی یــم

بې آبی نه مې ښه سا ته چه و چیږم
کهمې آب (فنا) په ځای ونو سړی یــم

دوریځ ژړا

کله پرده شم دقمر په مخ کښې
کله څادر یمه د لمر په مخ کښې
یا مشتری ته جوړ نقاب شمه زه
یا دزهرې دمخ حجاب شمه زه
تالندې ورشه دا طلسم که مات
تورتم نه وباسه او به د حیات
بریښنا ، دغرونو بنا پیر ی ته وایه
دتورو شپو سپینې سپوږمۍ ته وایه
دابه ترڅو یې په تورتم کښې ډوبه
دموجوداتو په عدم کښې ډوبه
نوی بهار نوی نهضت نوی ژوند
نوی جهان نوی ارمان نوی خوند
پلوکه لیرې چه رڼا شی جهان
محوه داستا په تماشا شی جهان
دباران نه دی چه پرتاراځی
(فنا) ته ستا په حال ژړا راځی

څاڅکی

اوریدلی دغمونو له آسمان یم
د یتیم د تو دو او ښکو ترجمان یم
نورو څاڅکو سره ګلهچهیوځای شم
رانهجوړشیلوی‌دریاب‌سیلاب طوفان‌یم
زه‌په‌خوله دمچمچی‌کښې‌خوږ ګبین‌یم
خودمرګ ټکی‌په خولود ښاماران یم
شی سمسور هرهغه‌ځای ته چه رسیږم
جل و هلو ته دژوند دوا درمان یم
دصدف غیږ ته چه‌ورسیږم درشم
که دتیږی زړه ته ورشم‌لعل مرجان‌یم
خوږ شربت یم دخوږو په‌پیمانه کښی
خو دزهرو سره‌جوړ دمرګ اعلان‌یم
زوړ خمار یم دشرابو په پیاله کښی
په رنګین مخ دخولو دناز باران یم
د ناکسو لپه رخسار ه څڅیدلی
زه دشرم او د حیا او بو پښیمان یم
آبرو مندو سره ټکی د آبرو یم
له الما سه د (فنا) نظر کښې ګران یم

د بوډۍ ټال

د طاؤس پشان رنګين دبوډۍ ټال يم
دجمال آسمان کښې زه ښکلی هلال يم
لوړ درشل زه د ښايست دنو بهار يم
دبهار د ښکلې ناوې ښکلی هاريم
زه رنګينه ښه تا بلو دطبيعت يم
يو شهکار اعلی تصوير دحقيقت يم
يا د مځکې ښکلې پېغلې ته پيزوان شم
يا دګلو غاړکۍ زه دآسمان شم
دلمر وړانګې زما غشي زه کمان يم
دژړا تفسير د اوښکو ترجمان يم
دمرکز ټکی دانه محيط مې دام دی
ښکار مې زړه دمهرويانو خاص وعام دی
اتحاد او همر نګی دلمر رڼا کړم
تجزيه دباران څاڅکی اورسوا کړم
دژړا باران چه توی دمځ په لمر شي
بوډۍ ټال ديار په وروځو کښې ترسرشي
ښاپېرۍ زېړې اوشنې ياسرې اوسپينې
ماکښې ټال خوری فرشتې او ناز نينې
نارنجي، تور اوآبی زيړشين اوسپين يم
د(فنا) ګلابي شعر غوندې رنګين يم

دشپونکی شپیلۍ

زه یم شپون اوپه‌دې ژوند مې افتخار دی
چه‌د خدای نبیانو کړی زما کار دی

زه لرم ښایسته پسونه وری او میږې
شنه واښه اغزی او بوټی مې گلزار دی

زه د جگو غرونو سر کښې ر مې پیایم
له پستۍ او ټیټ ژوندون نه زما عار دی

د تمام جهان شاهی به پرې ورنکړم
زما کور اوزما گور همدا کوهسار دی

زه ښتن د لوړ همت یم پروانه کا
چه د تن جامې شکیدلی‌نس مې خواردی

پسونه وری او میزې ساتم له‌لیوانو
تنفرمې له‌ظالم‌اوله خونخوار دی

د حیوان خدمت کوم چه لوړ انسان یم
گوره رحم عاطفه زما شهکار دی

غزومه د(فنا) خوږې نغمې زه
چه‌شپیلۍ مې خورا ډیرشیرین‌گفتار دی

د شفق سره خبرې

دسرو شونډو خولګې غوا ړې په غا ړه کښې
سره لا سونه دې تا و شو ی له ګردن بيـا

لـه هيڅـا سـره وفـا د دنيـا نشتـه
د ګرد و ن له لا سه مه شه ګـله من بيـا

د صبا پـه هنـداره ګـښې د ې ښودلـی
د هېـوا د د شهيدا نـو سـو ر کفـن بيـا

د سحر ستوری به ستا د داغ شـاهـد و ی
بې ګنا ه خون د ې ليدلی يـې غمجن بيا

دا د کو م دا ړې شـبخـون دی په تا شوی
که د ې لار د شپې نيولی کو م رهزن بيا

تا نـا مو س د ز مـا نې ا بتر ليـد لـی
د ه په سر و و ينو رنـګينه ستا لـمن بيـا

د فلك چه زړ ګی شين دی (فنا) پو ه شه
راضی شوی دی د کو م خوار په کشتن بيا

میږی څه وایی.

مخلوقا تو کښې یو ډیر ضعیف حیوان یم
په قوت کښې زه د ټولو قهرما ن یم
کائنات دی اوس ځلمی سپین ږیری کیږ ی
زه شاهد د پسرلی ژمی خزان یم
رسېد لی ماته ډیر قوی همت دی
پروانه کا چه ظاهر کښې خوا رنا توا ن یم
آذوقه مې ټولومه لور په لو ر ې
ټینګ ثبات عزم لرم ډا ډه په ځا ن یم
خوښ مې ندی بې مو قع راحت عیشونه
ځکه تل مدا م د کار پسی روان یم
لوی نظام او حکو مت لرمه ځانته
زه یو غړی د لو ی کور او خاندان یم
متحد چه و ی ملت نه خرا پیږی
زه د دغې مفکو رې ښه امتحان یم

دهیواد پسرلی

پسرلی راغی او شین بڼ او بوستان شو
گل گلزار ټوله دنیا تمام جهان شو

نوی کال نوی ژوندون نوی بهار دی
وخت دهاند زحمت او کار د هر دهقان شو

خبر راغی د وږمې په لاس چمن ته
چه د عیش او د خوښۍ کاروان روان شو

پسرلی شو په ښارونو کښې د زړو نو
حکومت د عشق او مینې بیا اعلان شو

د چمن شا ځلمی باغ کښې دربار وکړو
د بهار په سلطنت کښې بیا سلطان شو

د جمال قدرت هنداره د بهار کښې
ننداره د طبیعت ښکاره عیان شو

پسرلی ته د شاعر په نظر گورم
زما عقل دې ښایست لره حیران شو

تخیل او فکر والوتل دیدن له
په نندارو تازه روح د هر انسان شو

جمع جوش دی د یارانو هره خوا کښي
د مېلو او د عیشونو بیا د وران شو

بیا کاروان درنګک او بوی ګلشن ته راغی
هره خوا کښي د ګلانو موج طوفان شو

قافلي د خو شبویی شولي رواني
بیا له عطر ولخینی ډک چمن بوستان شو

سم او غر بیا په خود رو ګلان ښایسته شول
بڼ ښایسته په ډول سینګار لکه خوبان شو

چه له خاورو نه راخېژی رنګک په رنګک ګل
د حیات اوبو په څپرورته باران شو

د غره غېږ کښي ارغوان دی پر ېوتلی
د ښت او غردز مرد سره یک سان شو

لکه لعل د غره لمن کښي لاله بر ېښی
لاجورد غوندي ښایسته اوشین آسمان شو

چه مسي وصل د جانان میسر ندی
بیا زما زړګي زخمی غاړول پشان شو

دا د یار په مخ خولي دی که شبنم دی
که پیاله کښي دلاله آب حیوان شو

تور بور اد محبت له بر کته
په ګلشن کښي د مرغانو قهرمان شو

په شته سروه کښي توتی جاله کړه جوړه
په توصیف د پسرلی کښي ثنا خوان شو

بیا پاختکه ناست پرڅانګه غزل وایی
او بلبل په شور فریاد او په فغان شو

په اوجره دفوارې کښې سازوشرنگ دی
ترانو کښې د آبشارگویا ز بان شو

لورپه لورې دخوښۍ سازونه موج شو ل
په غزل نغمو و یلو سیند روان شو

د شمال په نری ساز کښې څنار ناڅی
او قمری ورته له شوقه غزلخوان شو

ټولې څانگې خوشحالۍ نه کړی چک چکې
هره خوا کښې دښادۍ مجلس چالان شو

خاطرې مې د لیلی مجنون په یا د شوې
له وحشی گلانو ډک چه بیا بان شو

شکوفه د څانگې غوږ ته گوشواره شوه
نسترن په سپین څادر کښې بیا پنهان شو

نسیم واخیسته خو لگۍ بیاله غوټۍ نه
د سنبل پیکی ز ما غو ندې پریشان شو

د بلبل سره غاړی ده شوه د گل څانگه
د مینو بیا پوره د زړه ارمان شو

ما په نظم د گلانو امېل جوړ که
چه گلانو ځینې ډک ز ما دیوان شو

د بهار او د غاټول شبنم صفت کښې
د (فنا) شعر بې گمانه در مرجان شو

اې
پغمانه

روح پرو ر ه ستا هوا ا و ستا فضا د ه
ستا خوږه وږمه رنځونو ته دواده
وطنو الوته مدام اوسې سمسوره
دا زما د زړه ارمان او تمنا ده
پسرلی دې د کابل ثانی جنت دی
د ګلانو خزانه دې بې بهاده
په طاؤس که دې تشبیه کړم بنکلی بوټی
د بلبلو په کښې شو ر او وا ویلاده
په درو کښې د ې د سپینو زرولښتې
ستا خوږې او به ژوندون ته میسحاده
نکړې نازو تغافل چا ل وفریب هیڅ
د هر چاسره دې مینه په رښتیا ده
اې پغمانه له ماښامه تر سحره
و هرَ چاته ستا د وصل شپه وړیا ده
چه یې سیوری کښې د عیش دولت حا صل شي
ګڼو ځانګو کښې د ې جاله د هما ده
د خوبا نو پـه زړګـی کښې غـور ځنګونـه
په آسمان کښې د ې د ستوروښه نڅاده

لکه ډك جام د شراب له نشو ډك يې
تا کښې خوند د څوار لسمې‌شپې رڼا ده
لکه تاج يې د کابل پر سر لو ېدلی
په هر گوټ کښې د ې د ښکلو ناز خندا ده
ته د ښکلو زړو کښې ځای لرې پغما نه
توره خاوره د ې د مینې کیمیا ده
ښاپیرۍ د هندوکش غېږ کښې پرته يې
چه ځلمی پېغله پر تا باندې شیدا ده
ښه مظهر ته د ښایسته جمال ښکلا يې
چه مینه ستا په حسن تما شا ده
ته دفتر د معرفت د لوی قدرت يې
هره تیزه دې شاعر ته یو دنیا ده
ستا په غېږ کښې ټول په عیش ونوش پراته دی
خو له ما سره د خوار غریب سودا ده
غېږ دې خوار غریب ېډای د پاره خلاص دی
ته دردمند يې فوارو کښې دې ژړاده
اې پغمانه ته همراشه تما شې له
چه په خونه د غریب کښې څه غوغا ده
چه دری ته دې درځم خیبر راياد شي
خدایزو بې بوستا ن پرما ماتم سراده
د ښایست په ننداره تون کښې مې لیدلی
بقا نه لری دنیا آخر (فنا) ده

بن

ګلالي شود ګلانو په ګلزار بڼ
ښکلي شوی دخوبانو په انوار بڼ
د ګلانو بوټو څانګو پاڼو ونو
لری ښې ښې منظرې په هر کنار بڼ
د شید وغوندې رواني او به سپینې
د الماس او درقطرې لری آبشار بڼ
بیا دزړ اوسپین ګلانو موج طوفان شو
هر طرف لری د سرو ګلو قطار بڼ
ترانو او زمزمو خوږو نغمونه
بیا ډك شوی د مرغانو په چیغار بڼ
د خوشبو ګلانو بوی چه ترسوزموشی
سلبوی له هر یو چا ځینې اختیار بڼ
په غاړه ورځی دڅانګوسره څانګې
چه رسېږی پېغلتوب ته د انار بڼ
د ګلانو امېلو نه په لمن کښې
د خوبانو تماشوته انتظار بڼ
دلیدوشوق کښې به هر ګوره حیران شې
د قدرت په لاس ښایسته شود بهار بڼ
په جمال د طبیعت کښې محوه شوی
په ارمان د تماشو کړمه د چار بڼ
ننداروله یې هر څوك هیله من دی
لری ځکه په زرګونو خریدار بڼ
د خوبانو په جفا کښې ځګر خون شوم
په ګوګل کښې مې لرمه دا غدار بڼ

رنځېد لــی مینــا نو ته تســل د ی
د زخمی زړګیو داغ ته لاله زار بڼ
ګل دګل له رویه رنګ اخلی ګلشن کښې
تازه کــېږی د خوبانو په دیدار بڼ
هر یو ګل به یې ضرور دزړه ټو ټې وی
دګلرخ مالیار په لاس که شی تیار بڼ
چه مېلې شی دخوبانو په ګلشن کښې
روښــا نېږی د مخونــو په انوار بڼ
بل به نه وی داسې خوږ محفل ژوندون کښې
چه د مینې عیش او نازجوړشی درباربڼ
د غو ټۍ زړګی به وچوی له حسرته
په خندا که مخا مخ شی د دلدار بڼ
ای دلبرې که ته راشې تما شې له
په قدم کښې به دې لوېږی ناچاربڼ
په تعظیم به دې شمشاد ځنارو لاړشی
ستــادناز په تلو به وکړی افتخاربڼ
د ګــلا نو ټو لې پا ڼې به شی تو یی
که د ناز په سترګوو ګوری دلداربڼ
که څه هم لری خوزارنګین ګلان ډېر
کله ستا پشان لری رنګین رخساربڼ
تورباڼه دې دنرګس په ګل مې وژنی
محبت را ته کــړلی د ی د خدا ر بڼ
(فنا) شو ی د بنــکلا په تما شو یم
ماجارکړی ستا له مخ نه دی هزاربڼ

سترو

را ښو د لی طبیعت را ته هنر دی
چه زرغونه د راستیء مدام ثمردی
د اخلاص و فا ثبات چه په کښې نشته
جګ قامت کله قیامت کله محشر دی

چمن وایی

غوړولی چه مې شین بخمل خادر دی
هوار کړی مې خورانو ته بستر دی
لور په لوری لرم سور او سپین اوزیړ ګل
زمرد لعل و مرجان زما زیور دی
چه سمسور ګل وګلزاریم پسرلی کښې
خاکساری او تواضع زما هنر دی
ښکلوم به یې نازک بدن او ښې لاس
که په غیږ کښې زما پروت ښایسته دلبر دی
چه پایمال یم د خوبانو په قدم کښې
د خاین او ظالم سر مې تر نظر دی
باد راوړی د بېد یا دښت پیغامونه
یو (فنا) زما د زړه په درد خبر دی

PROPERTY OF
ACKU
6185

د سحر نسیم ته

بلبلانو ته ګلان واړه خندان کړه
باغ اوراغ دخوشبویی سره پوشان کړه
د غوټۍ غوز ته د مینې ترانه شه
ورنه واچله صبر خیریې ګریوان کړه

چلېد وسره تازه کړه د چمن ګل
دعیسی دم شه ژوندی مځکه بوستان کړه
د ګلانو وزمې وچ ډا ګو ته یو سه
په شبنمو یې اوبه ته یې ودان کړه
تا لید لی بها ر و نه خزا نو نه
له خزانه د بنایست خبر خوبان کړه
ا ې قا صد ه د مجنو ن د قبر سر ته
په صحرا کښې دلاله څراغ روښان کړه
دلښانو تنبلا نو قلمرو کښې
د جنبش اوحرکت کاروان روان کړه
ته زوړ خیال او فکر وبا سه سرونه
د تازه تازه فکرونو جوړ طوفان کړه
مړاوی شوی رنځېدلی روح تازه کړه
د دردمندوزړونودرداورنځ درمان کړه
غوټۍ و سپړه د زړونو ا ې نسیمه
په الفت او محبت یې ښه خندان کړه
رابېدار کړه وینې لخلمیان خوب دغفلت نه
په تازه فکر ددوی د ماغ روښان کړه
د عبرت درسونه ورکړه له تېرژوندنه
نوی کال شونوی ژونداو کار اعلان کړه
نا پوهانو ته د پوهې پیغا م یو سه
دوی خبر په ژونداوحال ددې جهان کړه
د خوا را نو احوال یوسه دولتمن ته
بیایانو ته د دوی ژوندون بیا ن کړه
سترګې خلاصې کړه دښکلواوبدرنګو
په لیدلو کښې دحق بینا چشمان کړه

کړه سمسور د اتحا د میني ګلونه
معطره د وطن بڼ ا و بوستان کړه
ګلرخا نو ته غوټۍ دوفا یوسه
او تر سره د (فنا) دزړه ارمان کړه

* * *

غوټۍ

نه یوازې بڼ کښې د بلبلو دلربا یمه
زه د خوږو شونډ و سره هم لږه آ شنا یمه
ډېر کوم نازونه په بلبل او په بورا باندې
مسته په نشه د غوړېدو کښې بې پروا یمه
پاڼې مې رنګینې اوتنکې دي د رخسارپشان
زه د ښایسته مخ دلوی کتاب تفسیر معنا یمه
کله چه د ښکلو غوټۍ خولې ته نژدې کېږمه
زه د خوږوشونډ و د خو لګیو تمنا یمه
نن مې پسرلی د رنګ اوبوی دی خزانېږمه
نه هومره مغروره لکه ښکلو په ښکلا یمه
نن یمه غوټۍ صبا به ګل اوبیا به مړاوې شم
زه د زمانې وفا بقا ته په سودا یمه
لوی دفتر دیوان د اتفاق دی هره پاڼه مې
دامې معجزه ده چه په پټه خوله ګویا یمه
ډېر خمار نشه لرې خندا دغوړېد وزما
څکه د خوږو رنګینو شونډ و معما یمه
کله د شبنم میو ته جوړه میخا نه شمه
کله هم د سرو شونډو پیاله کله مینا یمه
ژوندمې دلګیری ځګرخونی نه ترکیب شوی دی
اوس لا د مالیارنا محرم لاس ته په سودا یمه

کله چه نظر په بد نظر شم پاڼې پاڼې شم
زه ډېره معصو مه پـاك لمنه با حیـا یمه
شین بستر دپاڼو کښې اوځانګوسره غېږپه‌غېږ
زه پرته په غېږ کښې د مجنون‌لکه‌لیلایمه
مخ نه‌مې طواف‌کوی نسیم ترصبا‌ژن پورې
ناځې راته ستوری د سپوږمۍ په تماشایمه
زړه‌مې‌د(فنا) پشان‌زخمي‌زخمي‌په‌وینورنګ
مه‌غولېږۍ خلکو که ظاهره په خندا یمه

اغزی

ښه خوراك یم د‌اوښانو په صحرا کښې
قافلې سره د ناز نعمت کاروان یم
زه ګل نه یم چه بلبل پرمامین شی
د خنجر غوندې تېره‌ښو پشان یم
بېوفا حسن مې نشته چه شم مړاوی
نه پابند د پسرلی نه د خزان یم
کله‌کله اوبه شوی یم په وینو
ښه رنګین او تازه ګل د بیابان یم
د شهید زخم کفن ګناهم ښد یاکښې
هم د ګل بلبل دمینې ترجمان یم
زه د ګل آب وحیا ساتم په بڼ کښې
تېره توره مې‌په‌لاس ښه نګهبان یم
ځګر خون شم چه په‌لوځو پښو چو خېږم
د پرخون لاس ښکلولو په ارمان یم
د دې خاورې سره مینه لرم زیاته
(فنا) سترګو د دښمن کښې مغیلان یم

گــــــل

مخ گلا بشو نه یې غوټی او سره رخسار گل
ستا په مخ کښې مې لید لی د بهار گل
چه امېل دې د گر یوان پر سینه پروت دی
ځگر خون شو له دې غمه دانار گل
گل اندامې خپله گل بې مخ د ی گل دی
خنداگل زلفې سنبل د نا ز رفتا ر گل
سور او شین ا و زېړ په شنو پاڼو ښایسته ټول
هره خوا کښې راشنه شوی دی بې شمار گل
رنگ او بو ی یې له خو با نـونـه زړه وړی
د پـر خوبا ن لری د حسن خریـد ا ر گـل
دا دگــل پــه حــق کښې لـوی ستم جـفـا ده
چــه لـه خـا نـگو ځینـې وشکوی مه الیار گل
چــه د رنــگ او بــوی وفــا بقــایــې نشته
ځـگــه نــلــری خزان کـښې ا عـتـبار گل
چه په سموغر ودښت کښې غاټـول موج شو
د مـیـن د زړه د ا غونه شول گــلزار گل
د چشمانو په بادام کښې نرگس شین دی
د ا عجب چه ما لید لی د ی بیما ر گل
تبسم ســره چــه شونــډې وغوړېږی
سوزوی می د ښکروټو په انـگار گل
د(فنـا) د پـاره ستـا حسن بهار دی
له رخسار نه به دې جار کړمه هزار گل

د پسرلی گل

چه غوټۍ و مله نسیمه شرمیدمه
په شنو پاڼو کښې بلبل نه پټیدمه
د نسیم په تخنولو په خند ا شوم
د بلبل خوږو نغمو سره آشنا شوم
چه پیاله راته له میوډك شبنم کړو
نو بلبل مې لېوني دعشق په غم کړو
چه سحر نسیم خولگۍ اخلی له مانه
شنبم و الوزی هوا ته لـه حیا نه
په نشه د پېغلتوب چه و غوړېز م
نو بلبل سـره په مینه نه مړېـزم
پناه غواړم له ناپاکوستر گو خارنه
لکه وخېږی چه تورخط له رخسارنه
غوړېد ل مې د بلبلو ترا نې د ی
په کتاب کښې مې د مینې افسانې دی
ټول مرغان زما دپاره نغمې وایی
د خوښۍ غـزل دزړه ترانې وایی
زمارنگ ښایسته مخونو سره سیال دی
په ښه رنگ دزړونو وړل زما کمال دی
له وږمې نه مې ډېرښه عطرسازېږی
په عطرونو مې خوبان واړه نازېږی
په خېره کښې مې دښه حسن رازونه
زما زده ده له خوبانو ډېر نازونه

زما بوی زما سیرت دی‌بنه خوشبوی یم
زمارنگ زماصورت دی بنه خوشروی یم
غوږ پدل ز ما سحر کښې خند پد ل د ی
لوږمعراج مې‌په‌وېښتانو کښې ټومبل دی
د ښایسته نجو نو او پېغلو د سر تاج یم
نه سینګار ته لکه ښکلو ز ه محتاج یم
دماغونوکښې‌مې‌بوی‌نشه پیدا کړی
دپېرخوبان‌مې‌دښایسته‌رنګ‌تماشا کړی
کله کله مې له نازه په‌ګرېوان ږدی
اوله‌خیاله‌کله‌زلفوکښې‌خوبان ږ د ی
کله پاڼې پاڼې شم د چالمن‌کښې
کله شمه دېښو لاندې په‌چمن کښې
کله‌واخلمه خولګې له‌سرو لبانو
کله واخلمه بلاد تور چشمانو
کله ظلم ماله بوټې نه جدا کړی
په‌بازارکښې مې‌پیسو باندې سوداکړی
لکه ښکلې ښکلې پېغلې چه خرڅېږم
زه انسان‌نه یم له‌ننګه مړاوی کېږم
چه بلبل سره‌په‌مینه کښې رسوا شم
په‌خزان کښې پاڼې‌پاڼې له‌حیا شم
دبلبل سره مې ځکه وفا نشته
(فنا) کېږم په‌ښایست کښې بقا نشته

د بلبل نغمه

په‌عالـم کښې د ګل میڼې کړم مشهوره
په‌مرغانوکښې له مانه رسوا نشته
د ګــلانو له ښایست نه مې عبرت شو
چه په حسن او جمال کښې وفا نشته
په صورت یې مه غولېږه خـز انېږی
ګلالی مخکښې چه آب وحیانشته
په ښه‌بوی عطر او رنګ و نه غولېږې
لباسی خلکو کښې صدق و صفانشته
پروانه‌د ګل طواف کړی شربت‌اخلی
زمانه کښې بی مطلبه آشنا نشته
د شبنم غ‌وټی له را زه‌عبرت‌واخله
چـه دنیا کښې بی ژړا نه خندانشته
اې(فنـا) شاعره‌دا نما نغمه‌ده
زه‌تــل وایم چه‌دنیا کښې بقا نشته

دفواري ساز

تیټ و پاس هسك و ژور به وي هر کله
څو دامځکه دا آسمان او داګردون دی
د عــروج سره‌هــر ګوره تــنــزل شته
که‌آسمان ته‌هم څوك خیژي سر نګون‌دی

چه هر څومره ډېر ځکېږي پورته کېږي
دلو ېدلو درد يې هو مره ډېر افزون دی
مدوجزر کښې مې ساز د زير او بم شته
بې ژړا نه خندا نشته دا قانون دی
په دې مرګ اوژوند پروامه کړه شاعره
چه (فنا) نه وروسته خامخا ژوندون دی

بــــــــاد

د بزګر غنم به بېل کـړم له وښـو نـه
دکـو څـو خاورې به پورته کړم هواته
زمـاساز کښې څا نګې پا ڼې ونې نا څـې
دا نـغـمه به غـزومه بـېنـوا تـه
بې پروا يم حقيقت نه نه تـېرېږم
د مه ېوما جـرا وا ړمـه بېـديـا تـه
ما ليدلې ډېر عيشو نه ښې چړ چې دی
د خا نا تـو ا فـسا نـې وايـم ګـدا ته
د خو ا را نو پيغا مـو نه را سـره دی
ر سـوم يـې د بـډای عشـرت سرا تـه
يم ا ستاځی د يتيم کو نډې له خوا نه
د ژړا ا حوا ل به و وا يم خندا ته
د مـخو نـو حـجا بو نـه نقا بونه
زه به يو سمه د ا ټو ل بـلې دنـيا تـه
دخوبـانو په ګـا کـل به کوم لـوبـې
زه به لوځ کړ مه مخونه تـما شاتـه
دا چه ډېر لړم تلوا ر او زر تېرېږم
د (فـنـا) دشعر پيغام وړ مه بـقا تـه

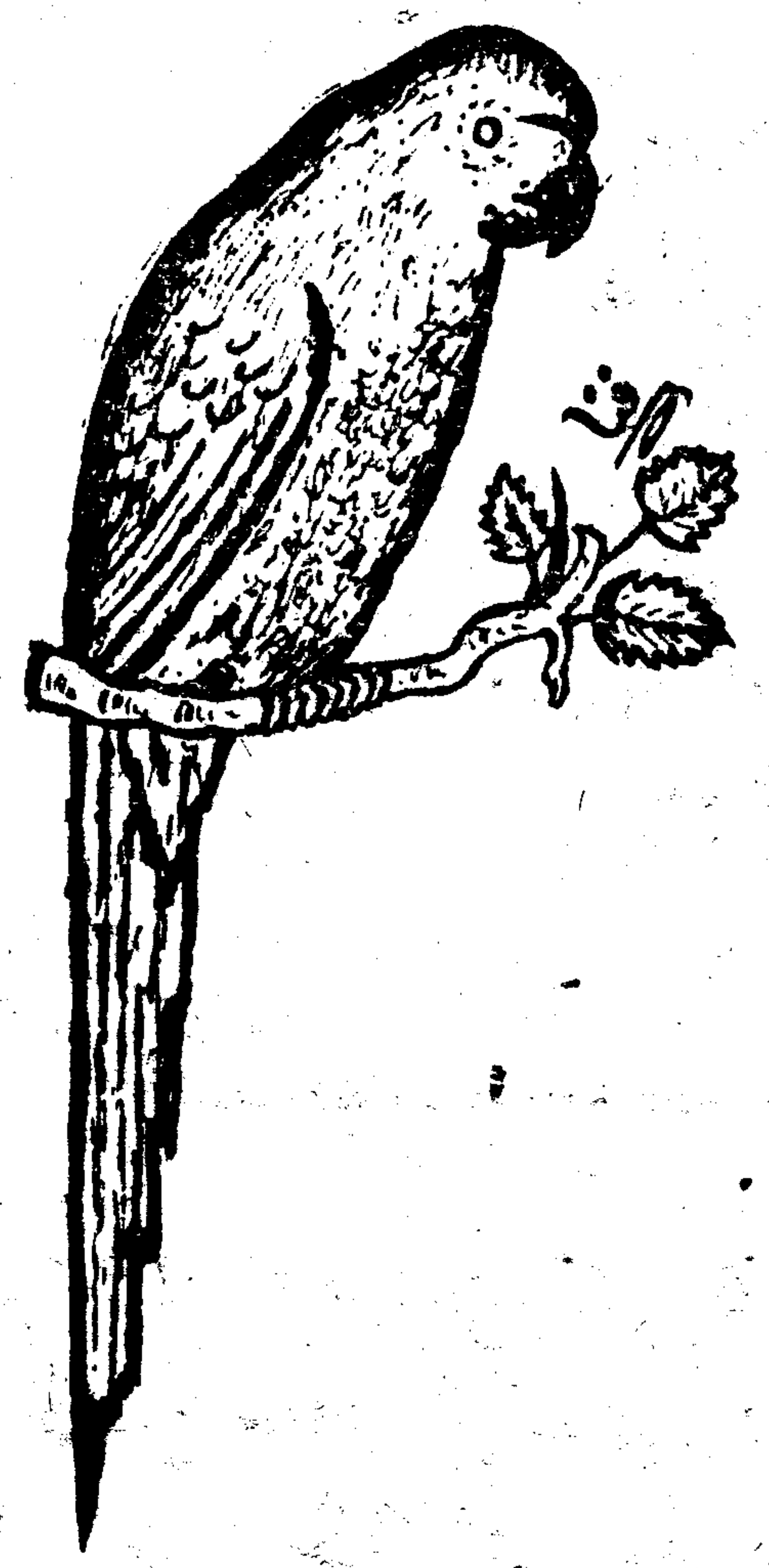

دتوتي سندرې

بند يم قفس کښې انسانا نو سره
له آزادۍ نه زړه ناکام دی زما
داستعمار زندان به کله‌شي ورا ن
د خپلواکۍ نعمت مرام دی زما
بڼ اوچمن مې تل مدام ياد يږي
زرغونې سروې ته‌سلام‌دی‌زما
چه په قيمت د آزادۍ نه يې پوه
تاته دا خوږغزل حرام دی‌زما

د تربيې منطق ناطق کړمه ره
خوږ و نغمو سره کلام دی‌زما
چه بې‌تعليم‌اوجاهل پاتې نشۍ
داشور فرياد سحر ماښام دی‌زما
زه په تعليم کوم خوږی‌خبرې
بې سوادانو ته پيغام دی زما
چه نصيحت کوم ناپوه ته (فنا)
سخنورۍ کښې لوړ مقام دی زما

ثانگه

دښکلاښايست دپاره‌ښه‌خدمت کړی ☆ ګلالي ګلان زما ګلزار د پاره
پاڼه ، ګل، لرګی مېوه مې ګټوره ☆ شکوفه‌زمادبڼ‌سينګار د پاره
داغزی نښترمې لاس کښې دی خوشکر
قدرت نلرم پرچا ګذار د پاره
که‌توتې‌توتې په تبر شمه خير دی ۞ چه‌جوړيږمه‌جګدار د پاره
چه‌وچيږمه‌پژمی کښې خدمتکړم ۞ دغريب د نغری انګار دپاره

دفطرت دتعاون اومرستې لاس یم
دمېو ؤ نعمتارم دخو ار د پاره
اې (فنا) ته همېه رازدځانګې پوهشه
پورته نکړې لاس دچاآزا ر د پا ره

دحباب خندا

پیدا شوی د څپو له انقلاب یم
پهنړۍ کښې دژوندون پههیڅ حساب یم
حوصلهمې ډېره تنګه ده ژوندون کښې
زهطافت دځپل سانلرم سیماب یم
ما توی زما ښیښه د ځا ځکو تیزه
دنېستۍ پهپیمانه کښې زوړ شراب یم
بې له مرګه مې خلا صون او چاره نشته
د ژوندون بېړۍ ګیر شوی پهګــرداب یم
اې زاهده زه هم تل مدام ثنا کــړم
د عدم د خانقا منبر محراب یم
دایوه خند ا زما د ژوند تعبیر دی
د دنیا وفا پاینت تهخوږ ځــواب یم
بې آبی مې په ژوندون کښې نه خوښېږی
نو دمرګ تلاش مې ډېر دی چهبېتاب یم
زړه مې چوی چه دمظلوم ژوندون را یادشي
دظالم دکور پشا ن خراب یم
ما نه واخلیء د بقاعبرت درسو نه
دژوندون دفلسفېښه لــوی کتاب یم
ای (فنا) زماخبرې معمادی
که دی نه یم پېژ ندلی زهحباب یم

شنه پاڼه

معرفي د لوی څښتن قدرت د پاره
يمه ژبه د ثنا صفت د پا ره

غوړومه شين څادرخپل په اخلاص زه
د ښايسته و نو ښکلا زينت د پا ره

چه و چېږمه د اور د و زخ ته لمبه
اوس چه‌شنه يمه بوستان جنت دپاره

دڅادرلاندې‌مې‌سوړسيوري مدام وی
مسافر ته څو شېبو راحت‌د پاره

پسرلی کښې مې معلومه وظيفه ده
زه ر اغلی يم دکار خد مت د پاره

په لمن کښې ښې خوږې مېو ې لرمه
انسانا نو ته لذ ت نعمت د پاره

سمسور تيامی نتيجه د اتفاق ده
لوی کتاب يم دولس وحدت دپاره

پرده پوش يم د ګلانو په چمن کښې
دحيا ، شرف، ناموس عفت د پاره

رانه جوړه زېړه‌پاڼه شي خزان کښې
د دنيا دژو ند (فنا) عبرت دپاره

☆ ☆ ☆

د سیند د څپو نغمې

زه ورو ورو قطرو ځینی پیدا یمه ✲ هم د اتحاد الفت معنا یمه
څاڅکو ته مې مه ګوری په کم نظر ✲ و پره و کړیء مانه اوس دریا یمه
ګله طوفاني انقلابي شمه ✲ وخت د سیلاؤ نو کښې بلا یمه
خپل هدف ته درومم عزم ټینګ لرم ✲ شپه او ورځ په چیغو واویلا یمه
لنډ مزل مې نه دی ځم بحرو نو ته ✲ زه د عظمت لو یه د نیا یمه
ساز لرم سرود لرم نغمې لرم ✲ ژبه د فطرت یمه ګویا یمه
داچه ولې ما نه ګټه نه اخلیء ✲ زړه مې ډك له غمه په ژړا یمه
مځکه د ښت بېد یا زرغونولای شم ✲ ښه نعمت دلوی څښتن وریا یمه
سور زرغون شي بڼ او ګلستان په ما ✲ د ر ددبیا بان ته ښه د وا یمه
زه مستي جذبې د سمسور تیا لرم ✲ رنځ د شاړو مځکو ته شفا یمه
ژوند ښښې ذیرو حو ته قطرې زما ✲ هم د وچ ډاګو نو مسیحا یمه
زړه کښې مې دمینی در ګوهر لرم ✲ وچو تورو خاورو ته کیمیا یمه
درس د ټیټ و پاس دی مدوجز ر مې ✲ ساز د زیرو بم کښې په نڅا یمه
کار مې پر مختګ دی بېر ته نګر ځم ✲ لو یه مدرسه د ارتقا یمه
وایمه سندرې د (فنا) د شعر ✲ ژوند د ساکښا نو ته بقا یمه

زیړی ګلونه

معجزې ته خپل حیران یم ★ پسرلی کښی زه خزان یم
زه د شمعې د سر تاج یم ★ پتنګا نو ته معراج یم
کاپر ګل یم درپه در زه ★ پرستش کړمه د لمر زه
د ر نځور د درد شا هد یم ★ د مین د ر نګ قاصد یم
ښه روښا نه مې رڼا ده ★ که دچاستر ګه بینا ده
د شړ شم د ګلوبا غ یم ★ د غریب د کور څراغ یم
زه په تو ر و شپو چمن کښی ★ یمه بله ډ یوه بڼ کښی
د (فنا) د شعر لمبه یم ★ زه د سر و زرو ټو ټه یم

خوږ انار

زه خپله پیاله کښې خوږ شربت لرم
ډك او زخمي زړه له محبت لرم
څوك ندی خبر دزړه په حال زما
سور په وینو بنه رنګین سیرت لرم
نوم چه مې اېستلی په مېوو کښې دی
زه د سرو دانو بنه جمعیت لرم
زه دانې دانې ګلګونو او بنکو کړم
ځکه نو داغی فطرت لرم
ډك چهمی زړګی دی له غمونو نه
زه دډکو زړونو مصیبت لرم
پوښ کښې مې ځان بنه په آب ساتلی دی
زه له زمانې ځینې عبرت لرم
ځان مې پټ ساتلی په پردو کښې دی
نه یمه بې شرمه ځان له پت لرم
ظلم په مظلوم زخمي ځګر کړمه
زه بې رحمو زړونه شکایت لرم
پوه شه ای (فنا) زما د زړه په راز
راز مې خپل ساتلی خوږ طینت لرم

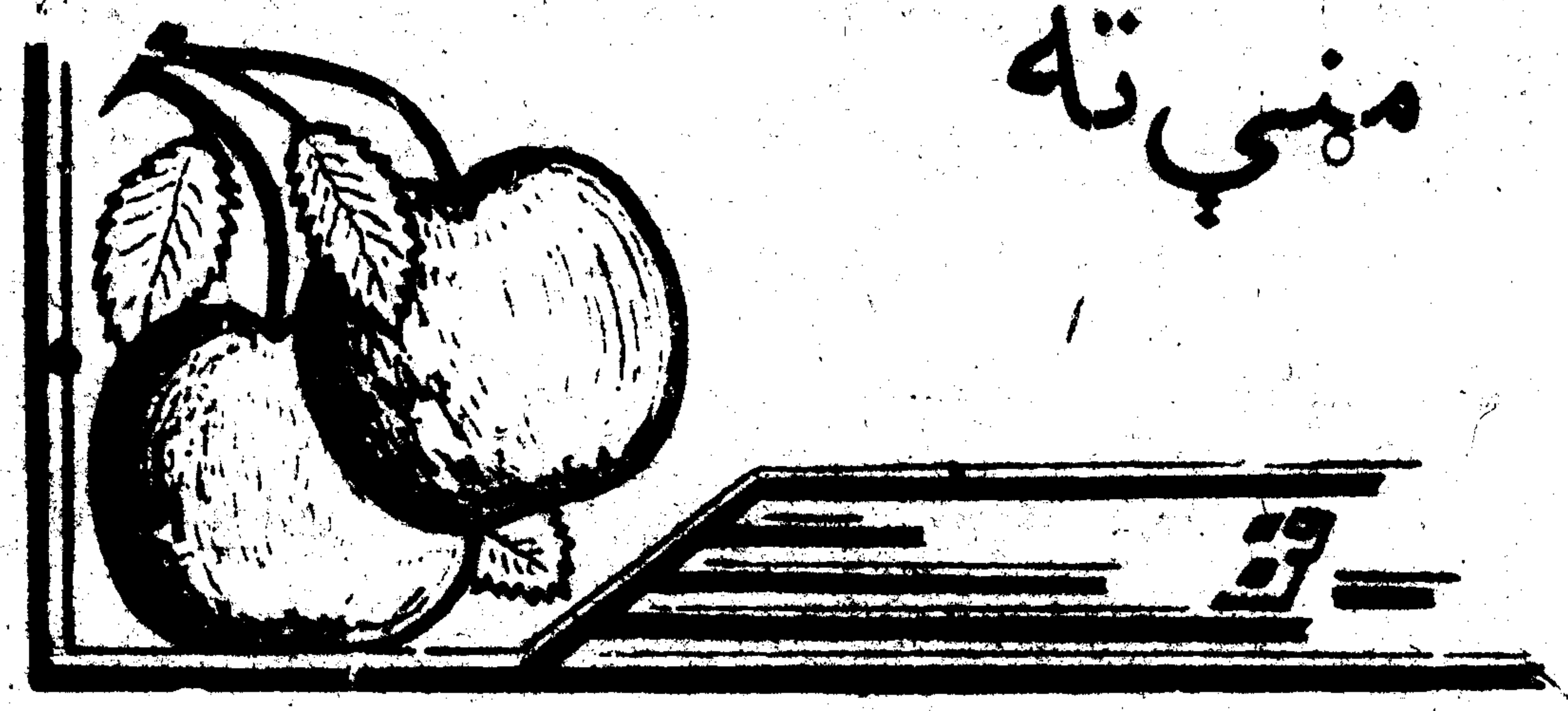

مڼې ته

نن مي بيا دخولي اوبه خوږي خوږي شی
چه په زړه دا ستا شيرين خوند اي مڼي شي
جوړ وی جشنونه بڼ کښي شګوفه ستا
هم منظوره خاص وعام ته ده ميوه ستا
خوږ رنګين او درد لمند زړه لري شفايي
چه د زړو نو تقويه ته ښه دوا يي
د ورنګي ستا لري د پري معنی ګانې
د شاعر په ياد وي ماجرا ګانـی
د شاعر دزړه پشان ګلګون پر خون يې
درنځور شاعر پشان زيړ وزبون يې
په ظاهر که يې دور تګه زړه دې سپين دی
ښه دی پيژنم باطن دې د پر شيرين دی
ستا په رنګ کښی د خو ښی او غم تفسير شته
ستا په غبز کښی دعاشق معشوق تصوير شته
کم خونی له لاسه زيړ دی نيم بدن ستا
دمظلوم په وينو سور ښکاری کفن ستا
زيړه خوا دې د يتيم مخ ښو زلی
ګلالی مخ دې رخسا ر د ناز ولی
بدايانو نه زيات ښکاری را ته ننګ ستا
چه غافل له دی خوار انو نه زيړ رنګ ستا

کم دې نشی دا ښکلا او ښخو شبویی ستا
تل مدام دې وی مېو ؤکښی سرخ رویی ستا
شرق و غرب یاورځ اوشپه تیاره رڼا ستا
د شاعر نظر کښی لمر، سپوږ مۍ دنیا ستا
که خوا رانو ته په لاس شی مربا ستا
په زړه پورې خریدار به وی (فنا) ستا

سپین زر

د ښنبی گله رښتیا چه ته سپین زر یی
چه د تورو خاورو سپین ښکلی ثمر یی
زړه دې چوی ځکه له ډېره بی صبری نه
زمونږ مړی کفن نه درلود خبر یې
د خوارانو بڼا یا نو پرده پوښ یی
د پاکی مظهر یې ځکه تاج په سر یې
پاك لمنه یی ظاهر باطن د ې سپین دی
چه د ستر پاك لمن او سپین څادر یی
چه لباس شی درنه جوړ دراز همر ازشی
بیا د سپینو اندامــو نو خــوږ همسر یی
د سپین زړ ری خواردتن سپینه خامتا یی
د سپین سر و سر کښی سپین ښکلی څادر یی
چه د ژمی سړو شـپو کښـی واورې اوری
د خـوار انــو بېــوزلــو تود بستــر یی
خو افسوس چه زمونږ له لاسه ځې ارزا نه
چه وطن ته بېر ته راشی نـوسره زریــی
زمونږ د مړی او ناموس کفن ټیکر یی
د(فـــنـــا) دستر گو تور او دزړه سر یې

کیمیا بوټی

يو سپين ږيرى بوډا ډېر ضعيف نا توان و
د طمع سره ژوندون ورته ډېر ګران و
د اغزى د بنست و بيديا سره يې كار و
ټل مدام به د سپين ږيرى دا روزګار و
اصطلاح سره بوډا با به خار كښ و
غيرتى و با همت او زحمت كښ و
لور او پړى يې را واخيست لاړ بېديا ته
يوه ورځ بوټو اغز و پسى صحرا ته
په بېديا كښې ښه ګرمي وه سره غرمه وه
كاڼي بوټى خاوره مځكه ښه توده وه
څو څ اغزى بوټى يې ور ټول بېديا نه
يو لوى پېټى يې را جوړ كه شا و خوا نه
له ډېر كار او ګرځېد لو نه ستو مان شو
د ځوانۍ قوت او عمر په ار مان شو
د پېټي سيورى ته كښينا سته ستوما نه
پياز سكړك يې نوش جان كه ښه پړ يمانه
د اغز و پېټى په شار هى شو ښار ته
ما زيګر ستړى ستومان راغى بازار ته
په پيسو يې اغزى خرڅ كړه يو دوكان كښې
بريالى شو د همت په امتحان كښې
دې بوډا ته هر اغزى شو كيميا بوټى
د همت په بركت د طلا بوټى
د (فنا) نظر كښې كار زحمت طلا ده
هر اغزى وا ښه او بوټى كيميا ده

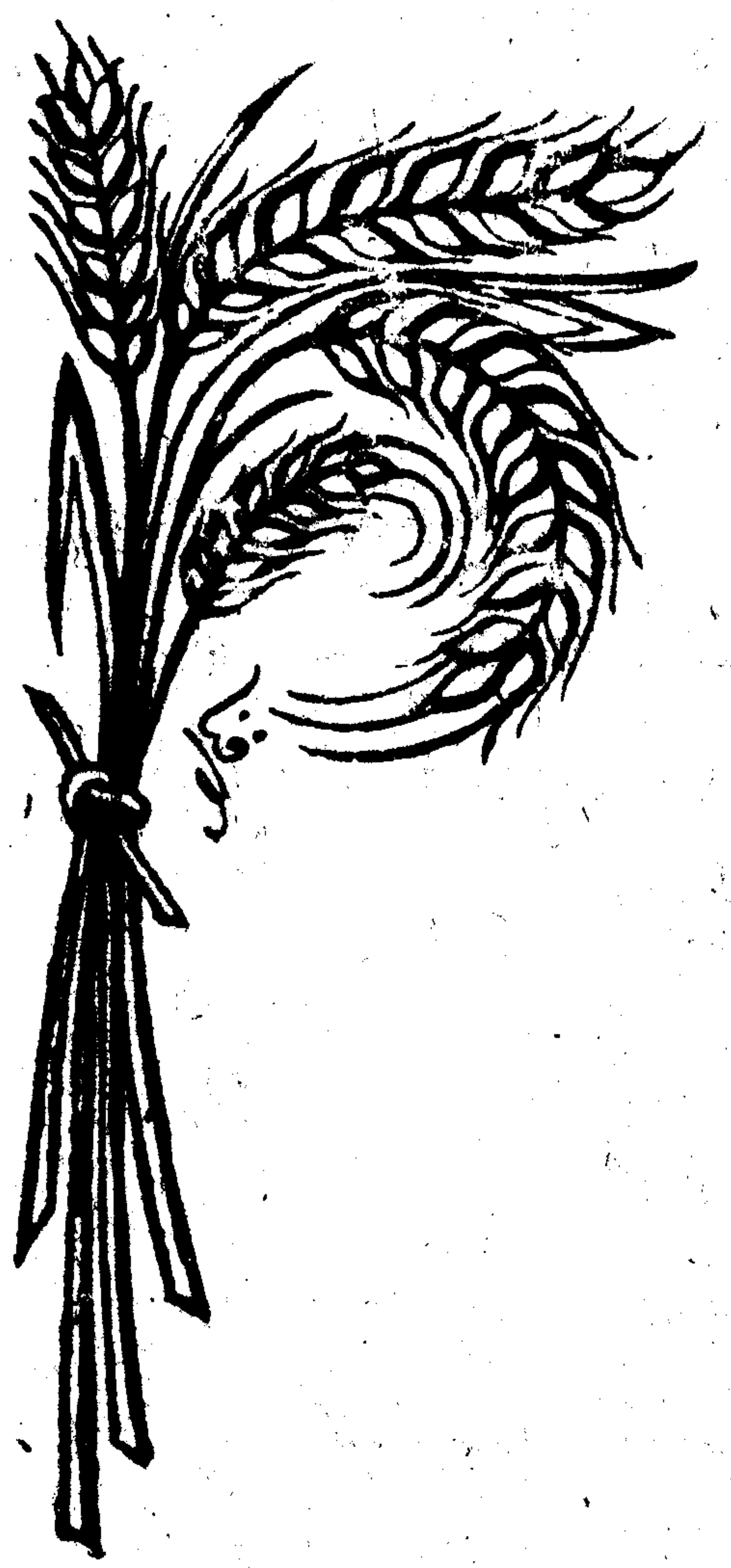

د غنمو وږی

د جنت د ښکلې ونې خوږ ثمر وم
د دنیا له شرو شوره بې خبر وم
د شیطان په شر اخته بشر آدم شو
چه دادومره سرگردان په ماعالم شو
د دانو د معما مې دا تعبیر دی
چه انسان د نفس په لومه کښې اسیر دی
کرل شوی زه په لاس د یو بزگر یم
زه د گرانې خاوری پاك او گران ثمر یم
په سختې خوارې تو دوخه کښې د لمر بیا
رېبل شوی یم په لوردخوار لوگر بیا
د غذا په نامه هر وخت مکرم یم
دسترخوان دخوار بډای کښې محترم یم
بیاد فخر تاج په سر کښې د امیر شوم
په بې طمعه او پاك لاس د یو فقیر شوم
سلطنت کښې ښکلی تاج زه دباچا یم
په غربت کښې زه روزی د خوار گدا یم
زه هم خاورنه پیدا یم چه ممتاز شوم
د شاهانو د سرتاج او سرفراز شوم
چه منظور د ټول جهان شومه خاکسار یم
دانسان خدمت کومه چه تاجدار یم
بې نشان به (فنا) در کړی نشانونه
که بشر دپاره وکړې خدمتونه

د مچمچی ناره

د هر نېش د پاره ځان له خاصیت دی
نوش زما په نېش کښې ایښی طبیعت دی
د مونږ رسېږي زیان د خیر خواه گټه
د لړم چیچل زما شیرین فطرت دی
سودوزیان دی د نیت پورې تړلی
نیك او بد دې د عمل دوزخ جنت دی
حداي كه څه هم دی د تولو خو نظر یې
په مسلم رحمت كافر باندې نفرت دی
د باران څاڅكي په هر ځای كښې یو شان وي
د لړم په نېش كښې زهر زما شربت دی
د هر طعم په طمع مه اوسه چه خوږ وی
تریخ او تریو مې خوش یې خونده هم لذت دی
نفس مې پاك دی له مردارو چه گبین كړم
ماد گل په عطر وكړی قناعت دی
په اخلاص مونږ وفادار د خوږ نظام یو
خپل باچا سره مو مینه محبت دی
كه خپل حق او نیك مرغی غواړې تلاش كړه
د زحمت غېږ كښې آرام كړی راحت دی
اتفاق نه مو گبین دی پیدا شوی
كه هوښیار یې تا ته لوی درس د عبرت دی
د ژوندون معجون له غم خوږښې تركیب شو
ځکه تریخ دی مرگ كه څه هم حقیقت دی
چه ترخې خوږې خبرې تل مدام كړی
پښتنو ته دا (فنا) هم غنیمت دی

چینه

داخلاص او صفا جام کښي خوږ شربت یم
زه په دښت ښېد یا او غرو کښي لوی نعمت یم
ډ یرمي خو ښ دی د منګیو قطارونه
محوه کړی یم د پېغلو سنګا رونه
له رڼو خوږو او بو ځینی ډك جام یم
د خوبانو ښه همراز سحر ما ښام یم
شاوخوا کښې مې، د ښو پېغلو نخاوی
د خوږو خوږ و نغمو خوږه غوغا وی
پېغلی ګوری مخ زما په هنداره کښې
زه ګومه تما شی دې ننداره کښې
چه په سرو شونډو ولا سو مقا بله شم
بیا نو ډکه د شرابو سره پیاله شم
زه د دوی د غېږ تصویر په غېږ کښی اخلم
د کږو زلفو ځنځیر په غېږ کښی اخلم
ښکلوم زه تل رنګین رنګین لاسونه
لندوم ښایسته مخونه لباسونه
عاشقانو ته ښه ځای د انتظار یم
مینانو تو محل د پاك دیداریم
اوریدلی مې رازونه نیازونه
مالیدلی یارانې او ډېر نازونه
غاړه کېږی زما غاړه کښې یاران تل
مروراو پخلا کېږی مینان تل
ډکوی چه په نخرو نخرومنګی خپل
زما خوله او به ا وبه شی خورم زړګی خپل
مانه لاړه شی پرمایې پروانشته
ای (فنا) په زما نه کښې وفا نشته

منګی

چه له چینی نه ډکوی په نخر و یار منګی
نو ځای لری که چېری وکړي افتخار منګی
ته چه له نازه د مین په مرګ پروا نلري
ځنګه دي اېښی په تندی باندې دا خوار منګی
شوم د غمونو سره غېږ په غېږ له دېره غمه
نن چه می ولیده په غېږ کښې د دلدار منګی
ای عزیزا نو که زه مړ شوم زما په قبر کښېږدی
یوه تو به د لحد نښه په یادګار منګی
خود به یې پېغلی په تخرګ یا په تندی ګرځوی
د تواضع په اور چه و سوزېد خاکسار منګی
او ښکې یې تویې شوې د پېغلې د سینې له پاسه
لږ معلومېږی محبت کښې ګرفتار منګی
دې نه خبر ؤ چه خوبان بې په تندی ګرځوی
نو ځان ستی که د سکر وتو په انګار منګی
د سپینو لېچو په غاړه کښې د پر عیشونه کوی
د زړه منګی دې راته ماتکه پدې کار منګی
زه د یوې تږخې خبرې په ازمان پاتې یم
ته ښکلوې سرې خوږې شونډې وار په وار منګی
پېغلی مدام څکی په سروشونډو ستاله خولې نه او به
نو د شراب و پیمانې دې تا نه جار منګی

زه دپستو نریو ملاؤ ډیر هوس لرمه
کاشکې زر خاوری شم چه جوړ کړی را نه یار منګی
هر ما ز یګر دمستو پیغلو قا فله کښی (فنا)
بخت و طالع ته ګوره ځنګه شو سرد ا ر منګی

طبی نباتات

بیشکه لوی ښبتن مو ډیر کریم دی ❖ دی حقیقی شافی او لوی حکیم دی
بې اوچمن کې جوړ روغتونو ګوره ❖ دښت وبید یا کی درملتونو ګوره
په ځینو بو ټو کښې تاثیر دشفا ❖ ځینو ګلا نو کښې اکسیر د دوا
جام دګلونو کښې شهدو نه پراته ❖ داغزی نیشکې هم زهرونه پراته
په تورو خاورو کښې کیمیا وګوره ❖ په هریو بوټی کښې د واوګوره
دطبیعت غیږ دې روغتون دی فنا ❖ چه مرګ علاج ستادژوندونددی فنا

چرس

د ګلو بوی مې خما رونه لری ☆ عطر مې ز هر آزا ر و نه لری
مضر یم ژوند او دصحت د پاره ☆ دښمن دننګ اوشجاعت دپاره
زه دخپل دوست سره دښمن یم مدام ☆ هریو آشنامی زرخرید دی غلام
زه عقل و ژنم د جنون د پاره ☆ بربادی غواړم د ژوندون دپاره
مانه پرهیز وکړی مضر نبات یم ☆ دژوند دښمن دبدبختی ممات یم
راشه که غواړې ننداره تون وګوره ☆ د لیونتوب دژوند افسونو ګوره
زه په لوګی کښې ډیر کیفونه لرم ☆ هره غوزه کښې عا لمو نه لرم
چرسی پرواز کړی اند یښنو کی زما ☆ سپوږمی ته خیږی په نشو کی زما
ډیر و فاداره عملیان لرم زه
(فنا) لیلا یم لیونیان لرم زه

یو وزی انگوریم

یو وزی انگور یم نمونه د جمعیت یمه
ډیر خوږ اتفاق لری دانې زما ملت یمه
ډکه پیمانه زما د مینې له خوږو ځینې
ټولوته منظور د شیرینۍ په برکت یمـه
بې مـې میکده ده دشربت ډکی پیا لې پـه لاس
ډیر ښه خوږ شربت لرم ساقی د طبیعت یمه
ډکه ده ښیښه زما خمار مستی او کیف ځینې
لویه مدرسه دکائناتو د عبرت یمه
ډوب به شې سیلاب کښې دخمار او د نشو زما
زه په مدو جزر د او بو کښې کیفیت یمه
ټېرشه له خودۍ ځینې که غواړې معجزی زمـا
اوریمه اوبو کښې دمستۍ سوز حرارت یمه
کیف مې جوړوی وحشې حیوان اهلی انسان ځینې
یو خاځکی اوبه لرم خو هومره لوی قدرت یمه
پاکندی انسان چه جوړوی له مانا پاک شراب
اصل زما پاک دی دپاک خدای ښه خوږ نعمت یمه
جوړه میخانه اوخمخانه مې دزاهد کړه
زه هم یو مخلوق دپاک ښتن یم عبـادت یمه
ښه په صدق خدمت کوی مېوه مې انسانانوته
زه شیرین ثمر دکار زحمت اوزراعت یمـه

هلــه‌په مزومزوخوندونو (فنا) کېږمه
کله‌چه‌دسرو شونډو و پیاله کښې خوږشربت‌یمه

دام او دانه

دخیـالـونـوپـسرلـــې وښـه هــوا وه
شیـن چمـن بـڼو بـوستان لویه فضاوه
په دې بڼ کښې‌ښې‌مېلې‌چرچې یارانٔ و و
ښې مېوې خـوږې اوبه هر رنګ ګلان و و
یومارغه و په دې بڼ کښې ښـه خوشحا لـه
دمـاڼـې پشان یې ونـو کښـې وه جا لـه
بوټـې غوښـې به ددې مـارغـه خـوراکو
خـوږېسرې وینـې اوبـه‌دده‌دڅښاك و
دامارغه به ګل خوږې نـورې دانـې هـم
بد لو لـې بې د خپل بڼـو جا مې هـم

یوزیرك صیاد راپیښ شو په دې بــڼ کښې
د مرغانو دام یې کـېښود پـه چمن کښې
له قضا نـه د ا مارغه په دام کښې ګیرشو
د صیاد سره قـفـس کښې بـیـا اسـیـر شو
د ا مارغه‌نه و خایـن او رشـوت خـوارو
دده بـڼ مـاڼـې ژوندون حـرام مـردارو
دا دانــه د خـیـا نـت رشـوت دانــه وه
دخـایـن دښـکـار د پـاره بهـانــه وه
دا صـیاد نـه و قـانـون او عـدالـت و
دا قـفـس نـه و زنـدان او اسـارت و
نه دانـه وه اې (فنا) نـه دام چلقـې وې
د خا ین په د واړو پـښـو کښې‌زولنې و ې

بندی کوتره

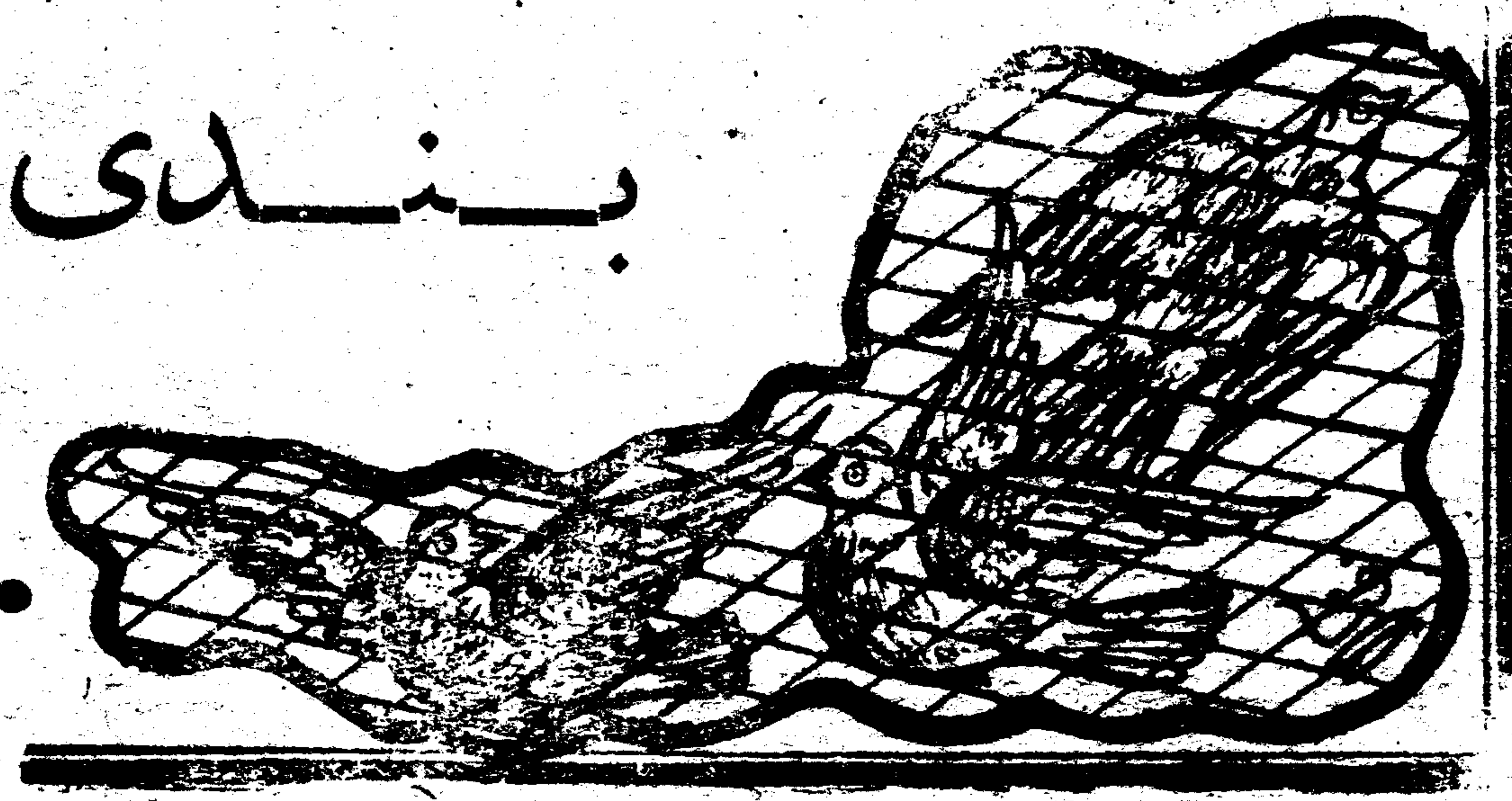

چه ستا د ښو د زنګ آواز واو رمه
د زولنـومـې شر نګهار یـاد یـږی
ته هم بندی یې دانسان په لاس کښی
ځکه خو نخواره استعمار یاد یږی
خدایږ و کوتره ستا د حال په لید و
په جېلخا نو کښی مې احرار یادیږی
چه واورم ستا خوږ روح پروره غمبر
د محبو بې شیرین ګفتار یا دیږی
چه ستا رنګینې ښکلې ښی ګورم
نومې د ښکلی یـار سنـګار یادیږی
چه نوم دې واخلم اې نېك مرغه مارغه
د آزادۍ رو غـې ر و یبار یـادیږی
تـه مې استا ځی شه پیغام مې یـوسه
چه د (فنا) خوا خوږی یـار یـادیږی

داوریا زمزمه

سپینه واوره (فنا) سپین او یاسره زروی
خوږلی طوفان سیلاب ،خطر ، ضرروی
دباران ځاځکی دخدای رحمت باله شی
ځـه چه اوری خدای به کړی مقرروی

داهم یوخیال

په مستو میو مستـــه مستی سره پیداشی
یوشین چمن ته راشی او شنه شی په خنداشی

وفا پـه و عده وکړي ز ما د زړه طبیبه
رنځور د انتـظـارتـه د درد اورنـځ دواشی

کزې دګلـو ځانـګی داستاپه احترام شی
ګلرخې ته مشغوله دګل په تماشاشی

دګل د بوټو شاته‌ما ځـان وی غلی کړی
نـا ځـاپـه زه پیداشم لز شانتی وارخطـاشی

باطن کښی ښه خوشحاله ظاهر کښی لز ملاله
په‌نازاوپه غرورډېر زمالوری ته راشي

ته‌وګورې سپوږمۍ ته زه وګورم ستا مخ‌ته
زه هم په تماشاشم ته هم‌په تماشاشی

زه‌هیله درښکاره کړم‌ته ډیروکړې نازونه
یو څو شیبې جنګی شی یو څو شیبې پخلا شي

حیرانشم چه‌داځنګه یوځل شی مهرېانه
ستم ځینې جلاشی وفاسره آشناشی

د مینې په دنیاکښی سلطان اوملکه شو
خمار له بې خوبۍ نـه رنـګینه لـه حیا شی

سرکښېږدې زماغېږ کښی تسلیم دپاکی‌مینی
له سره ترقدمه یوه ټوټه و فاشی

ګل توی‌شی‌ستاپه‌غېږکښی له‌اوسی‌زماپه‌غېږکښی
زه‌ستادعشق(فنا) شم‌اوته‌راته لیلا شی

میوه

دبادام په خیر سوری ړوندبه دی
هغو سترګو کښی چه شرم‌وحیا نشته
د کور په کور کښی جوړ شیرین‌محفل دی
خو یاران د زماني کښي وفا نشته
د ګیلاس ګیلاس کښی ښه خوازه شربت شته
خودړو پیالهِ کښی صدق و صفا نشته
د فلک له لاسه شین دناک غمناک زړه
چه د نرخ بازار کښی‌ولی بقا نشته
د سرو شونډو په عناب صفر اما تېرزی
دمین تندې‌ته بله‌دوا نشته
بهی نلری زیړ رنګ ستا اې رنځوره
ناک منه د مخ اوزني (فنا) نشته

دپښتونخوادغرونوآواز

زیړو سرو ګلانونه لمن کښی ګلستان لرو
ډیرښه رنګین‌بڼ یونه مالیاراونه دهقان‌لرو
ښی‌ښی منظرې شنه چمنونه اوباغونه‌ډیر
شاو خوا دروکښی دریابونه مست روان‌لرو
غټې جګې ونې ځنګلونه بوټې هررقم
ګل لرو اغزی لرو غاټول او ارغوان لرو

دوبی کښې هم واورې وی زمونږ په جګو څوکو کښې
ځکه پسرلی کښې مونږ هم ژمی هم خزان لرو
روح تازه کوی مدام هوا دسردرو زمونږ
پې غونډې ښې پاکې اوخوږې اوبه روښان لرو
هرکله وی خلاص زمونږ دمینې غېږ کښېږ دیوته
هم د مستو پېغلو ښو ځلمیانو ډېر خوبان لرو
لوی لوی ګړ نګونه مودعزم او ثبات نښې
تل چه کوی لوبې د شاهین سره زرکان لرو
ډکه له هیبت و پرې نه هره مغاره زمونږ
پام کوه غلیمه چه زمروغونډې غرڅان لرو
ینو د زمانې دتغییر او تحول شاهد
ډېروکښې حکایات اوروایات ګوره بې شان لرو
ډېرې حادثې ماجرا ګانې مولیدلی دی
ډک د زمانې د تاریخو نو لوی داستان لرو
تیزې موتر اوسه دی رنګینی د غلیم په خون
خاورو لاندې ډېر دوطن لارکښې شهیدان لرو
ډک له سر لوړې او افتخار ځینې تاریخ زمونږ
هرې تیزې شاته مرچلونه نما یان لرو
ننګ او غیرت روزی شامدام آب و هوا زمونږ
تاج یو مونږ د مځکې ننګیالي خلمی ځوانان لرو
درس د عظمت شان وشوکت دی جګواله زمونږ
نه یا ستو مغروره پر سر لاره د کاروان لرو
ګله به تر سره شی آرزو هوس ارمان زمونږ
ډېروکښې ډک کانونه دیاقوت او د مرجان لرو
داچه اوس د شعر په خوږه ژبه ستا یل شوی یو
مونږ ځکه (فنا) دردمند شاعر او ترجمان لرو

خاوره

توریمه په رنگ خو سره لعلونه سره گلان لرم
غیږ کښې د شیرینې او لیلا پشان خو بان لرم
یوسر کښې مې بڼ بوستان اوشنه شنه چمنونه دی
بل سر کښې مې وچ دښت وبېدیا اوشاړ ډاگونه دی

ځان که دې لږ خوار کړ زه به جوړ در ته گلزار شمه
زه که دې له یاده ووتم نو بـه خار زار شمه
لاس دې کړه تنها کې ځان خولې چه زه آباد شمه
وکړم پر مختګ نړۍ کښې ډېر په ښه نوم یاد شمه

سر له مانه جار کړه ومې ساته له دښمن ځیغې
لاره کښې دننگ ناموس وپر بزه مه کشتن ځینې
مـانـه پیدا شوی یـې (فنا) زه ستا جو هریمه
مـاتـه کم نظر مه کوه گنج د سیم او زریمه

تیزه

دخوبانو زړه په ما باندې تشبیه شی
لیونی قیس ته باران زما لیلاده
چه په سرو وینو گلگونه شمه هله
له گوهر اولعل نه جگه زما بهاده
دوطن په خپواکی کښې لرم برخه
مجاهد د پاره جوړ سنگر زماده

د خوارانو حال ته ځیر شه اې بډایه
چه یې ستا په دروازه کښې شور غوغاده
که نه ستا ماڼې به رنګه کړمه پوه شه
چه ولاړدې دماڼې تاداوپه ماده
زه په تله کښې مقیاس دکم او زیات یم
حق باطل کښې عدالت زما معناده
زمرد لعل و یاقوت زمانومونه
زماغیږ کښې لاجورد او هم طلا ده
(فنا) واخله مانه ډیر بنه کلك درسونه
چه پوته مې د ثبات عزم دنیاده

کوچۍ

له حیااوشرم و نازه ډکه پکه
لکه ناسته چه وی ناوې په ډولۍ کښې
دکمیس پاولۍ یې ستوری مخ سپوږمۍ وه
ځلیده اوبریښیده توره کیږدۍ کښې
یابې وریځ دتورکاکل په مخ خوره شوه
یابه وه کیږدۍ روښانه دې سپوږمۍ کښې
بې حیاوزمه به ورغله کیږدۍ ته
ځان بی واچاوه دناز غاړه غړۍ کښې
په زړګی کښې یې اوربل دپیغلتوب و
ناقراره دځوانۍ په بی صبرۍ کښې
د هوس هیله ارمان سره مشغوله
تاویده راتاویده به په مستۍ کښې
شوه ناځاپه د (فنا) له خیا له پته
دکیږدۍ پرده یې ولویده سیلۍ کښې

آسمانی پیغله

★ ته دشپې★ناوې یې دې لوبې★فضا کښې ★ ★ ★
را روانه یې په ناز★ستورو نخا کښې ★
لکه نجل★په ناز غرر و او ★ په نخرو ځی ★ ★
شه سنگینه په تکمین او په ورو ★ ورو ځی ★
★ هسی ★ښکارې★د شا ★عر دخیال نظر کښې ★
لکه پیغله چه سنگاره شی سره زر کښې ★ ★
خوارغریب★شاه وگدادی★خریدار ستا ★
نه ولور دی ټاکل★شوی نه رو یبار ستا ★ ★
کله بدر ★او محاق کله★هلال شی ★
★ یا د سپین★مخ تورو وروځو ★په مثال شی ★
د محاق څا در نه نیم مخ★را ښکاره کړې
★ لکه ★پیغله پلو★ لاندې ننداره کړې ★ ★
د خمار او کیف★نه ډکی تما★ شی ستا ★ ★
خورې★ بحر وبـــر فضا کښې پلو★شی ستا★
کیفیت د پاکی★مینی ستا رڼا کښې ★ ★
★ د ښایسته حسن ★جلوې★دې تماشا کښې ★
د خوبانو★په مثال کله کېدای شی ★ ★
د دلبر سره می سیال ★کله کېدای شی ★ ★
★ نه دې★ پوزه نه دې★غوز ★نه دې شین خال شته ★
نه دې یارغوندې ★ښایسته★ښکلی جمال شته ★

★نه‌دې★سرې★ستر گی★خمارې نه سور★شال شته★
نه★دې ناز او★دکږو کتو★کمال شته
خو★بیا هم دیار★تسل کړم په★دیدار ستا
دزړه★چاک گندم★د وړانگو په★هر تار ستا
نه ظالمه★ستمگره★نه خو★نکاره
له خوبانو★ځیني دېره★و فا★داره
د فراق شپه★کښې دې وړانگې★سرې لمبې★دی
★پلوشې دې زخمی★زړو نوته★برچې دی★
دو★صال دشپې★څراغ تر★صبحدم یې
دمینو★پاك محرم★همراز★همدم یې
اې دښه★حسن او★رمز و راز★خاوندې
اې دکیف★الهام تاثیر★اعجاز★خاوندې
معجزه دې★رابښکاره★شق القمر★کښی
ننوتی یی★گرېوان د★پیغمبر کښی★
★ستا له نوره★ډك دمیو★پیمانه شی★
ستو★ری ستا د★مخ په شمعه★پروانه شی
ډکوې★ د خیبر★لار سپینو★شید ونه
جوړ★وې دکیمیا★بوټی له★اغزونه
تالید★لی دمستا★نو پیما★نی دی
تالید لی★د ځوانانو★جبل خانی★ دی
تالیدلی★په سرو وینو★شهیدان★دی
★تالید لی★مظلومان او★ظالمان دی★
کله★پټه شی★د ور ځو په★ځادر کښی
یا★غاړه شی★د ناروغ سره★بستر کښی
زیړه★ښکاره★د شړشم دگلو★باغ یې
دغریب★د لار دخوار★دکور و★څراغ یې
ستا څراغ★د مظلومانو★سره مل★دی
★ستارنا★کښې نه رهزن★شته او نه غل دی★

اې سپوږمیه ته دسپینو زرو جا م یې
دغریب بله ډیوه تیاره ما ښا م یې
په یوه سترگه ټو ل گورې یې حق بینه
ځکه یې د ټولو زړو نو کښې شیر ینه
دمجهو لو موهو ماتو لوی جهان یې
د بشر له شره اوس لز په امان یې
شرق و غرب سره آ رزو ستا د و صال شته
ستا په سر نړۍ کښې شور او قیل و قال شته
اې سپوږمیه څوار لسمه شپه دې ستاوی
باوفا څوارلس کلنه دلربا وی
د نسیم د چلېد لو خوږ آواز و ی
په سا حل کښې داوبوخوندو رسازوی
نه جفا ژړا بیلتو ن نه انتظاروی
نه سوداغم اندېښنه وی نه ا غیار وی
پسرلی وی نیمه شپه وی او (فنا) وی
پاکه مینه کرشمې وی ناز خنداوی

اوربشې

ز ه ښېشکه دغلو د ا نو امیر و م
چه خوراك د هر مسکین او هر فقیر وم
مدر سه دپند عبرت مې افسانه ده
معما د قناعت زما د ا نه
دانسا ن د نفس د پاره لوی غلیم وم
حیوانی شهوت دپاره لوی حکیم وم

ډیر تـوپـیر دیٰ پـید اشـوی پـه جـهان کښې
حیـوانـی فطرت غـالـب شو پـه انسان کښې
زه پـښـوا و مـه خـو راك د ا نسا نـا نـو
خـوروی مې اوس انسان پـه بـو دګـا نـو
دغـوایـانـو دپښو لا نـدې یـمغـوبل کښې
اوس د خروتوبره کښې پروت یم هرغوجل کښې
زمـاشر ا ب پیری کـا فـر پـه سیم وزر نـن
مسلما ن را تـه پـه کـمه کړی نـظر نـن
زه دفـقـر خـاکـماری تـه کـــیمیا یـم
(فنا) ر نـځ د حـر ص و آ ز تـه ښه دوایـم

سپین ږیری مالیار

یارانې مې دبلبل او ګل لیدلی ✲ ښې نغمې مې د مرغانو اوریدلی
صبا یې به کرځیدم دګلو خوا کښې
لور رمبی بهمې هر کـله وپه ملا کښې
له اوبو نه مې اخیستی دصـفـا د ر س
لـه بلبل نـه مـې اخیستی دوفـادرس
د سپو ږ مۍ دښپو لذت مې نه هیریږي
د خوږو میوو نعمت مې نه هیریږي
ما غاړه غاړه لید لی ډیرې ښا نګې
ما لیدلی د سپوږ مۍ زرینې و ړ ا نګی
دلمر ځرك په ژبه د ا اقر ارمی یاددی ✲ دشبنمو دنیستی قر ارمې یاددی

زما لاسو نو پښو کښې د پراغزی دی تللی
د پراغزی ما پـه اغـزیو دی ا پستـلـی
بارانو نو د پر ژړ لی دی صحرا کښې
ما څوځان ا غزی ر یبلی دی بېدیا کښې
چه یاد یږی می د اوښ او شاړ د اګونه
د غا ټول پشان می ز ړ ه لړ ی داغو نه
د خوښی سر وغمو نه شته هر ځای کښې
هم خندا ځانته ژړ الری په پا ی کښې
د آبشا ر و فوا رو فر یـا د ژ ړ اده
دغو ټی د خوښی ژونـد یوه خـنـدا ده
مالیدلی دی رنګین ښا یسته ګـلـونه
د خو با نو په ا و ر بل ټټر لاسو نـه
مستی پیغلی ګر ځید ې به په هر بـڼ کښی
مینا ن بـه غیږ په غیږ و په چمـن کښی
ګلو لاندې به وېدې وې نجونې ځوانی
پـه سینو بـه یې د پر ی د ګـلو پـا ڼـی
اندامونه می ځنا رغوندې لـړ ز یـږی
د شبنم په څیر می او ښکی راتـویـږی
ضعیف شوی نور دستر ګو کم می زوردی
په څراغ د زړه کښی بل دهینی ا و ر دی
د سپین ګل پشا ن می زیره شوله سپینـه
څوځو ا نیزی زمـا پس ته پس تـه مینه
پسر لی کښی (فنـا) شین بڼ او بوستان دی
پر مـا و ا و ره ا وری عمر می خزان دی

دشکوفې جشن

شکوفې دطبیعت شهکار هنرېي
ته د څانګو په افق کښې سپین سحرېي
دماشوم په خېر دښاخ زانګو کښې زانګې
ګوشواره یې ته دښکلې پېغلې څانګې
ستا په ګل کښې دځوانې پېغلتوب نازنشته
په ښکلا کښې دې دعشق اومینې راز شته
تل په تاوی ښکلې څانګې مرمرینې
لکه خیال سره غاړه وی لېچې سپینې
یې د ښتو په سپنسې کښې مرغلرې
سپینې غاړې ستا امېل ته منتظرې
دګلپاڼو توېېدل دې یوطوفان دی
دګوهراو مرغلر وجوړ باران دی
لکه سپین زرلاس د څانګې نه توېېږې
د چمن دپېغلوبوټو پښو ته لوېږې
په تا جوړه بڼ کښې جشن چراغان شی
ډېر خوبان دې په ښکلا مین حیران شی
غوړوکې ته دښکلا سترمظهر یې
چه دپېغلې څانګې سپین ورېښمین څادرېي
رسېدلې دښکلا په لوړ معراج یې
چه دناوې دلاس ګل او د سرتاج یې
ته په څانګو کښې خیالی ید بیضایی
دبهار ناوې دسپینې خولې خندا یی
یادوې ژمی واورینی څانګې ما ته
ځیروې مې د غریب دتن خا متا ته

بنه لطیفه اوپسته‌یی لکه سپین لا س
ستا لمن نه‌لیږي غواړم د گلچین لاس
پاك لمنه یی داغ نشته ستا لمن کښی
کاشکی خښ شمه(فنا) ستا په‌کفن کښی

دارغوان مشعل

هره څانګه می د سرو گلو مشعل دی
لکه سرې منګلی اورپه ما کښی بل دی
زه دطور دغره داوریو ا نعکاس یم
په نکریزو ښه‌رنګین دقدرت‌لاس یم
خو دسرو نو کانو تیغ خنجر می نشته
دهنر لاس یم اغزی ضرر می نشته
پاڼه گل می زمرد یاقوت مرجان دی
دشاعرخیال‌ته مې څانګه د جنان دی
تل دغرو دامان په مابانديږ رنګین وی
خونه زما لمن نا پاکه او ننګین وی
زما لمن‌ته دګلچین نا پاك لاسونه
نرسېزی یم دغرو بانګه نجو نه
تشبیه‌نکړې زماڅانګه په‌خونین لاس
یا دظلم په سرو وینو کوم ر نګین لاس
که می وپوښتی (فنا)څوك په قیامت کښی
لاس به پورته کړم ناحق خون شهادت کښی

دور ښمو چنجی

دتوت پاڼه‌می خوراك‌دی‌چه‌نبات‌دی ✲ دورښمو په کفن کښی‌می‌ممات‌دی
دورښمو په‌چنجی‌مشهورحیوان یم ✲ انسانی‌خدمت‌نه‌جارز ماحیات‌دی

د شبنم مرغلرې

اې شبنمه دلاله جام کښې سیماب یې
دغوټۍ پیا له کښې عطر دګلاب یې
ستا هنداره کښې صفا نور او ځلا شته
پر خې ستا په تورې شپې کښې هم رڼا شته
ته دګل په مخ خولې د شرم او ناز یې
هم د آب هم د آبر وسپېڅلی راز یې
د شنبلې په تېره څوکه هسې ښکارې
لکه اوښکې وي بڼو باندې ولاړې
داغزې په نېش کښې جوړ دزهر افسون یې
په ساغر دګل کښې خوږ شربت میګون یې
هسې ښکارې دشنبلیو شین چمن کښې
پا ولې داره شین بخمل د پېغلې تن کښې
ته صدف یې دسپین غاښ خوله دغوټۍ کښې
یې دستور و ګوشواره غوږ دسپوږمۍ کښې
تورو شپو کښې دچمن شین فرش آسمان ستا
مرغلرې او الماس زلې باران ستا
په نڅا او پټ راځې دشپې چمن ته
بیا په غلا صبایې وخته ځې وطن ته
ته دشپې تورتم کښې جوړ آب حیات یې
خودورځې بیا وږمه راز دممات یې
د نسیم په وزر الوزې آسمان ته
ته په لمر مین یې ځې د عشق جهان ته
ته چه والوزې دګل مخ شي بې آبه
غوټۍ واړه بې پردې شي اې سیمابه

له پستې نه‌ځې دعلوې پاك حرم ته
محوه کېږې له و جوده ځې عدم ته
د حیات اوبه اوهم دمرگ‌سراب یی
دفاني ژوندون تعبیر لکه حباب یی
ته روڼې اوښکې دستورو دژړا یې
درسته شپه ژاړې صبا ته بیا خندایې
ای‌شبنمه ته دتور وشپو تورتم کښی
ژاړې او ښکې تو یوې دچا په غم کښی
گوندې ستابه‌کوم‌یتیم کو ننه‌یادیږی
چه‌دې او ښکې په دې شپه کښی راتو یېږی
یابه ناوې دواده شپه کښی ژړ یږی
په‌الماس‌گوته‌سره زرجبری ودیږی
یې دآب ، آ برو ، حیـا او صفاټکی
دذرد مند شاعر د زړه د ژړا ټکی
ستا داني زما د نظم آب و تاب دی
هر یو څاڅکی دې په در گوهر حسا ب دی
په گلپا ڼی کښی(فنا)تـه‌زوږشراب یـې
دهنر اوشعر جهان کښی‌انقلاب یی

★★★

مرگ‌او ژوند

طبیعت‌په‌پسرلی‌کښی ژوندی‌کېږی
بیاپه دوبی‌کښی پخېږ ی ځلمی کېږی
شی‌ر نځور دردمندزهیر اوزېړخزان کښی
ژمی‌مری چه ډېر ناتوان‌سپین‌ږیری کېږی

دبزګرچیغه

د وطن دبنې نیا لکی نن ماشومان دی
روزل کېږي ددي خاورې آب هوا ګنبی
د توبی ژړاباران دخد ای رحمت دی
خو د زهد فصل سوزی په ریا ګنبی
چه کرېږغه به رېبی لوی متل دی
دحرام تخم حاصل، حرام زنا ګنبی
مزرعه به می سمسوره تل مدام وی
د نیکی تخم کرم دزړو بېدیا ګنبی
دنیت اخلاص اوصدق احسان بزګریم
دوفا زړی شنیدم دعشق دنیا ګنبی
دژوندون حاصل څه نه دی بی عمله
د بقا درمن به واخلم په (فنا) ګنبی

خېشاوه

خېشاوه که داادب بڼ په قلم شی
نو به هلته شین زرغونند زړو حرم شی
ای ځلمیه د هیواد دبڼ مالیا ړ شه
باخبره داغزیو له آزار شه
خېشاوه کړه له محیطه خنهوخار تول
چه وطن شی بڼ بوستان ګل و ګلزار تول

بنایی پرې شی د خو درو بو ټو سر ونه
چه یی ګټی ځینی د پر وی ضررو نه
دنهضت بڼ و بوستان ښه پاك صفا کړه
خطر ناك اومضر بوټی ټول امحا کړه
ته کړه پاکه د هیواد دپیشرفت لاره
د ظالم او د خاین له خس و خاره
په بر چه که خیشاوه د ظلم بڼ شی
(فنا) هلته به سمسور باغ د وطن شی

تمباکو څه وایی

★ زما پانه د چلم د خولی تاج دی ★
★ په لمبو کښی سوزېدل زما معراج دی ★
★ په منلی د یارانو انجمن کښی ★
★ لرم ډیر خریداران په هر وطن کښی ★
★ د لوګیو په حلقو کښی می بندیان شته ★
★ زولنو کښی می پابند ډیر عملیان شته ★
★ که څه هم مضر دښمن زه د روغتیا یم ★
★ د دوکتور طبیب حکیم د رنځ دوا یم ★
★ زه د ښمن یم دهغه چه زما مل شی ★
★ کوچنیان زما عمل کښی بد عمل شی ★
★ له سیر وشونو وخو لګی اخلم چه سیګار یم ★
★ پاکی خولی مرداروم که زه نصوار یم ★
★ که څه هم زما لوګی ناپاك حرام دی ★
★ خو عاقل آزاد انسان زما غلام دی ★
★ بد لوم زر په ایرو دامی کمال دی ★
★ سوزوم پیسی دخلکو دامی چال دی ★
★ لوبی کړم په هوش او فکر د انسان زه ★
★ دبشر تمیز (فنا) کړمه حیران زه ★

غاټول

د صحرا د چوشونه و ترجمان یم
غمشریک د لعل یاقوت او د مرجان یم
د ښتونو تما شا کړم ځگر خونه
د وطن غم په سرو وینو کړم گلگونه
زه له باغ او له باغوانه بې نیازیم
د خونخوارو د رنگینو پنجو رازیم
په ښایسته مخ بد نظر په زړه زخمي کړم
داغ په زړه د وچ ډاگونو بې آبي کړم
زه د سرو سترگو د اوښکو پیاله یم
په سرو وینو لیکل شوې مقاله یم
تور و خاورو ته به ور کړمه سره وینه
په هوس د سر سبزۍ په ډیره مینه
دلیلۍ د ښکلي مخ سره هم راز یم
د مجنون داغی اړمون سره دمساز یم
خال په ښکلي مخ داغي کړم په ځگر زه
د مین د زړه له حاله یم خبر زه
د شهید د قبر سر ته بل څراغ یم
د مزار په شاو خوا یې رنگین باغ یم
د زړه داغ مې د رنگین زخم تعبیر دی
زما سور رنگ د شهید د روح تفسیر دی

نا روا خولگی له سرو شونډو گلگون کړم
تو یول دبیگناه خون ځگرخون کړم
د(فنا) دزړه د زخم لوی شا هد یم
درد مندانو ته دده درنغ قاصد یم

قفس

بیگناه ته پاك محل جنت نشان یم
گنهگار و ته دوزخ په دې جهان یم
که مظلوم او بیگناه په ما کښې بند شی
نود دوی د او سپلو آتش فشا ن یم
د قاتل زانی رهزن او غل د پاره
زه دقید او اسا رت نوی جهان یم
یو تور تم یم د الزا م په قلمرو کښې
دخاین ژوندی جسد ته گور ستان یم
لرم شر تک دزولنو ځنځیر هر گوټ کښې
دخونخوار ظالم دپاره ښه مکان یم
سلطنت یم د یوسف غونډې صادق ته
دخلیل پشان خلیل ته گلستا ن یم
په تفسیر دمعمامې(فنا) پوه شه
پېژند نه کړمې غواړې زه زندان یم

★★★

زرکې ته

تا ته‌چه گورمه بهار یادېږی
د پښتونخوا مځکه کوهساریا دېږی
کله‌چه گورم د زرکانو ډلې
د مهر یانو سره ښکاریا دېږی
چه‌ستا د ناز او نخرو تگ‌ته گورم
هله د یار د ناز رفتاریا دېږی
کله چه ستا ښکلی څېره و ینمه
نو د محبوبې تش دیداریا د ېږی
چه‌ستا نغمې مې غوږ ته ور سېږی
خوږی خبرې د رو یبار یا د ېږی
چه‌په قفس کښی ستاسندرې و اورم
د گنهگار و استغفار یادېږی
ته‌چه خوږې مستې بد لې وایې
نو مې (فنا) شیرین گفتار یا د ېږی

گلچین شاعر

د جمال شا ✲ عریم ✲ ځم د خیال چمن ته
✲ ✲ ننوزم بیا د حسن او غېږ گلشن ته
ټو ✲ لومه د ✲ ښکلا ښایسته گلان زه
✲ ✲ ✲ جو ړوم ځانته د گل نوی جهان زه
✲ دپستې ✲ سینې باغچه کښې گل گلزار دی
✲ د نجلۍ په غېږ کښې موج گل د انار دی
په ✲ رنگینو لباسو نو آراسته ده
✲ د وصال شپه کښې د گلو گلدسته ده
نرۍ ملا ✲ یې گلدسته د سپینو گلو
✲ د ✲ سر و گلو گلدسته یې په منگلو
دا پرسربا ندې ✲ هم ایښې دگل تاج ✲ دۍ
د ✲ دې وصل د ارمان آرزو معراج دی
زې دستر گو په نرگس ✲ کښې شراب څمگه
گلا لی ✲ مخ نی عرق د گلاب څکمه
دسروشونډوله گلزار یې ✲ غوټۍ اخلم ✲
دې غوټۍ نه ✲ ښه شیر ینه خو لگۍ ✲ اخلم
چه د ناز د نا زبو په بوی ✲ مستېږم ✲
بیاد عطر وبوی جهان ✲ کښې محوه ✲ کېږم
زه (فنا) شاعر یم عشق زما گلشن ✲ دی ✲
زه بلبل یم د گل ✲ پاڼه مې کفن دی

خزان

جسم اوروح ماده معنی یو ځای حیوان شو
عقل او نطق ور سره یو ځای شو انسان شو
دڅوانۍ او پیغلتوب ژوندون بهار و
چه دمرگ چپاو پرې راغۍ بیا خزان شو

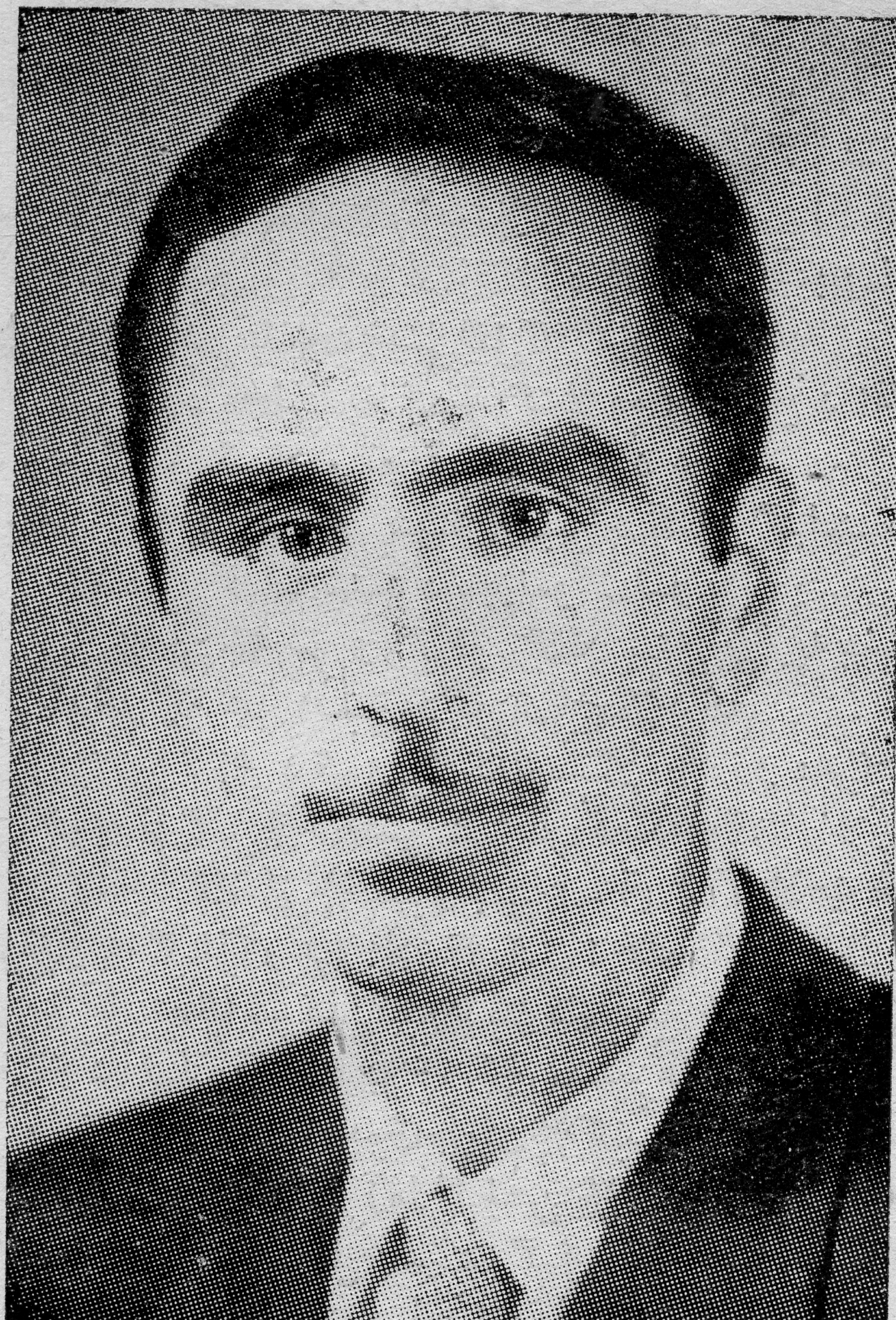

PROPERTY OF ACKU 6185

محمد جان (فنا)

پای

ځو نړی کښې دژوندون اومرگ نظام شته ★ دبقا هیله (فنا) سره مدام شته
چه آغاز انجام دي نشته هغه ته يې ★ بل ضرورد هر آغاز پسې انجام شته

کور ودانی

د ښاغلي قندهاري د دولتي مطبعې د رئیس له هغې ښې او په زړه پورې همکارۍ له کبله چه ددې کتاب د چاپولو په متعلق یې له ما سره کړېده خپله شکریه او دزړه له کومي امتنان د نمانځنې سره هغوی ته څرگندوم.

د ښاغلي چراغعلي دحروفچینۍ مدیر، ښاغلي گلاب الدین مامور او د محمدرفیق او سخیداد کارکونکو هغه زیار چه دوی ددې کتاب په ښکلي کولو کښې ایستلی دی دیادونې اوقدر وړبولم او د دولتي مطبعې دټولو کارکونکو بریالیتوب غواړم «فنا»

د (فنا) نور کتابونه

۱:- گلبرگها دفارسی نثرونومجموعه
۲:- د اورلمبې (نظم)
۳:- چارگل (نظم)
۴:- پتنگ (نظم)
۵:- دشاعرخیال (نثر)
۶:- فریادی شاعر چاپ شویدی

سمون لیک

مخ	کرښه	ناسم	سم	مخ	کرښه	ناسم	سم
الف	۱۰	تی	ته	ه	۶	زړو	زوړ
د	۴	غوړلیدلی	غوړېدلی	ی	۳۵	رزښت	ارزښت
د	۸	ښشرلی	پسرلی	۱۶	۱۳	نندراه	ننداره

DE
SHAER PESARLAY
BY

M. JAN (FANA)

APRIL 1961

KABUL

دولتی مطبعه

کابل
(c) ketabton.com: The Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library